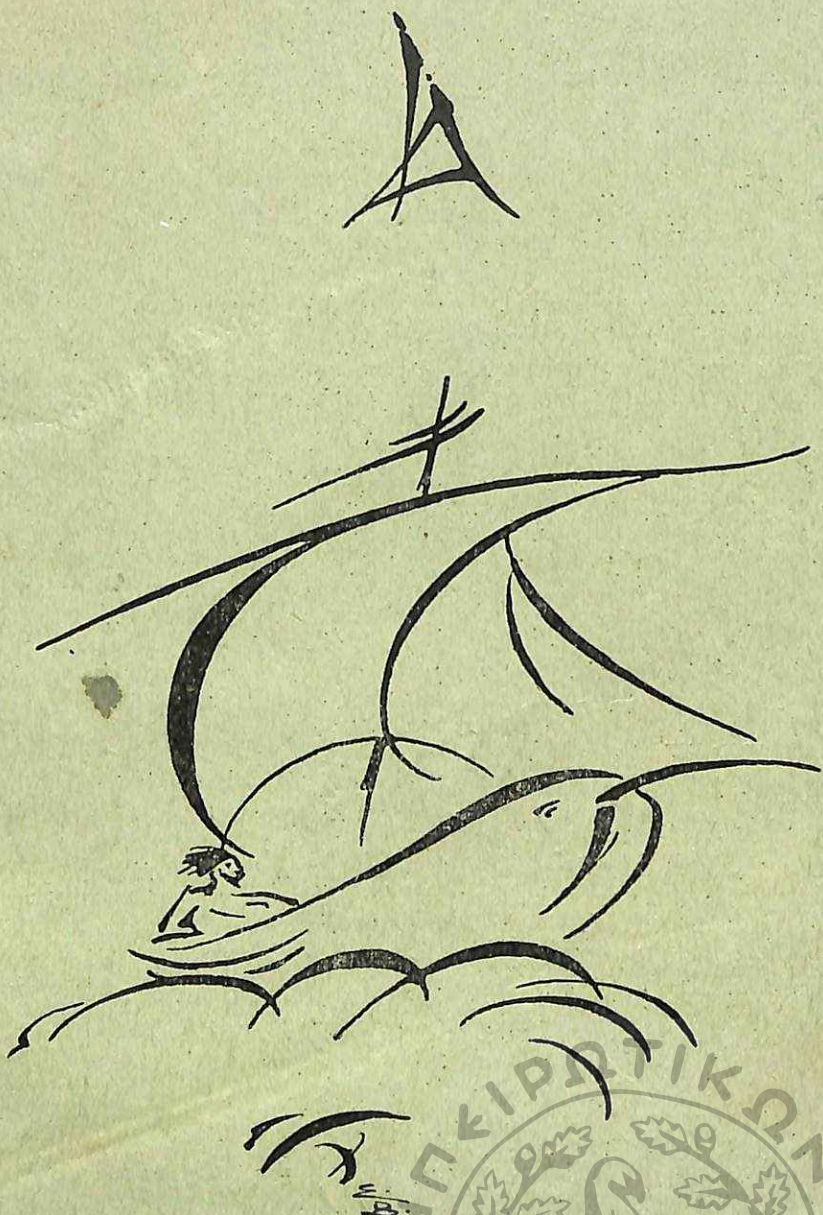

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ: ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΜΙΝΩΤΟΥ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΙΝΩΤΟΣ

ΙΟΝΙΟΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΡ. 95 - 98

ΙΟΥΝΙΟΣ

ΕΤΟΣ 90Ν 1935

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΡΑΧ. 10

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ
ΙΟΝΙΟΥ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ

Ἔτησία Δραχ. 50
Ἐξάμηνος » 25
Ἔτησία ἐξωτερικοῦ δολλάρια 2

Διαφημίσεις : Ὀλόκληρος σελὶς ἐξωφύλλου Δραχ. 500
Ἡμίσεια » » » 350

ANTHOLOGIE IONIENNE.—Revue d'histoire et du folklore.
MARIETTA MINOTTO — DIRECTEURS : — SP. MINOTTO
Derigny 49. Athènes (Grèce).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Τραγούδια ἀπὸ τῆ Ζάκυνθο (Τόμος Β΄) . . . *Μαριέττας Μινώτου.*
Εἰς Ἀττικῆς ἐπιγραφάς *Ἀνδρ. Α. Παπαγιαννοπούλου*
Ἡ Λαμπάδα τῆς Ζωῆς (ποίημα) *Μαθ. του Σιγούρου*
Τιμάρια ἐν Ζακύνθῳ *Α. Χ. Ζώη*
Ἡ ἐπανάστασις τῆς Ἠλείρου το 1864 *Ἀρχεῖον Ἱ. Ἀλφ. Τυπάλδου*
Α Ζακυνθε (Ugo foscolo) μεταφρ. *Μ. Ottavi*
Λουλούδια , *Κ. Χ. Γρόλλιου*
Ἡ Ἀμυνα τῆς λευκάδος ἐπὶ Ἐπτανήσου Πο-
λιτείας (1799-1807). Ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖον Σουλ. . . . *Ἄ. Παλατιανοῦ*
Βλασοπούλου.
Ἡ Ζάκυνθος κατὰ τοὺς Βενετοὺς Προνοητάς . . . *Κ. Καιροφύλα*
Ἡ Ἱατρικὴ Ἀστυνομία ἐπὶ Ἀγ- . . . *Σπ. Ἀρσενίου*
γλικῆς προστασίας
Ἀνδρέας Μ. Ἀνδρεάδης *Π. Γιωτοπούλου*

Πνευματικὴ Ζωὴ

Ἐθνικὰ πένθη. Ἀλ. Πάλλης Α. Μ. Ἀνδρεάδης. — Δημ. Μάργαρης. —
Χρ. Χρηστοβασίλης. — Ἡ 100τηρίδα τῶν Ἀθηνῶν. — Σολωμικα. — Διά-
φορα.

Βιβλιοκρισίαις. — Νέα Βιβλία. — Ἐφημερίδες καὶ περιοδικά.

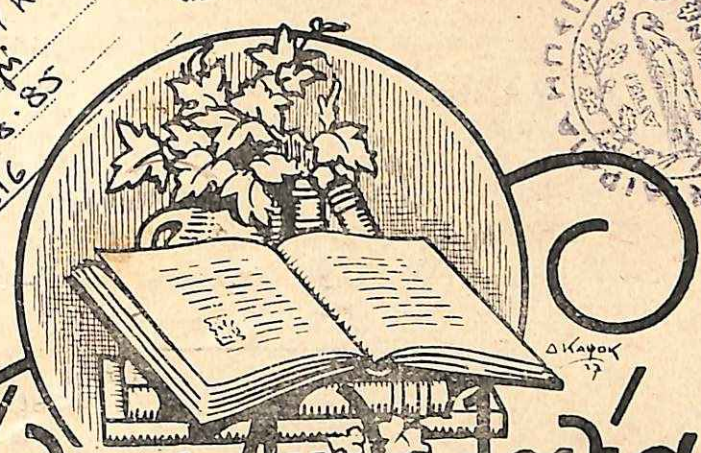
Παρακαλοῦμεν θερμῶς, ἐμβάσατε τὰς συνδρομάς σας
τὸ ταχύτερον.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΙΝΩΤΟΣ
MARIETTA MINOTTO

Ἐμβάσματα, συνεργασία καὶ ὅ,τι
ἄλλο σχετικὸ μὲ τὸ περιοδικὸν
στέλνονται στὴ διεύθυνση :

Κον Σπύρον Μινώτον
Δερικινύ 49-Ἀθῆναι

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΣΕΩΣ
ΚΥ - ΜΗΤΡΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΔΩΡΕΑ 20.8.85
ΗΜΕΡΟΜ. 36816
ΑΡΙΘ. 36816

ΔΙΚΑΦΟΚ 17

Ιόνιος Ανθολογία

ΙΟΥΝΙΟΣ 1935

ΤΕΥΧΟΣ 95 - 98

ΕΤΟΣ 907

MARIETTAS MINOTTOY

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΑΚΥΝΘΟ

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

Ἀσπρα πουλιὰ τῇ θάλασσας νὰ μοῦ τὴν χαιρετᾶτε,
τὴν πῆλιο ἀγαπημένη μου, στὴν κλίνη πού κοιμᾶται.
Καὶ κεῖνα σὰν καλὰ πουλιὰ, καλὰ καὶ πιστευμένα,
ἓνα φτεράκι ἐδώσανε καὶ φτάσαν τὰ καημένα!
Στὸ παρεῖδι ἐκάτσανε καὶ λούζαν τὰ φτερά τους,
καὶ ἡ κόρη πού τ' ἀγγάντεψε, ἐσίμωσε κοντά τους.
Στὴν ἀγκαλιά τῇ τάβαλε καὶ τὰ συχορωτᾶει:
«Πουλιὰ μου, ποῖός σ' ἔστειλε;» «Ὁ νέος πού σ' ἀγαπᾷ,
ἀφοῦ ἔβρηκε καὶ ἀγάπησε καὶ σένα ἀπαράταει».
— Πές τε του λόγια, πές τε του, κόφτε του τὴν καρδιά του,
πές τε του πὼς παντρεύουμαι, κοντὰ στὴ γειτονιά του».
— «Ὤϊμένα, πὼς τὴν ἐπάδα, σὰν τὸ μωρὸ παιδάκι,
μὲ κάμανε τὰ τάλαρα καὶ τὸ πολὺ χουσαφί!»

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΟΝΤΟΥ

Ἕνας κοντός, κοντούτσικος, πού' χει ὁμορφὴ γυναῖκα,
τονε ζηλεύει ἡ γειτονιά, τονε φθονεύει ἡ χώρα.

Παλιὸ χρέη τοῦ βγάλανε, τὴν κόρη νὰ πουλήσει.
 Πουλεῖ χωράφια ἀθέριγα κι ἀπὸ τὰ χρέη δὲ βγαίνει.
 «Ντύσου, στολίσου, λιγερή, νὰ πάω νὰ σὲ πουλήσω!»
 — «Ἀμπέλια ἔχεις καὶ πούλησε, τὰ χρέη γὰ νὰ βγάλεις!»
 — «Ἐπούλησα, ξεπούλησα κι ἀπὸ τὰ χρέη δὲ βγῆκα!»
 Τρεῖς μέρες ἐνιβότουνα, τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες.
 Βάνει τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι ἀκάλλη,
 καὶ τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ πλεγμένα στὸ κεφάλι.
 Ντύνεται καὶ στολίζεται καὶ πάει νὰ τὴν πουλήσει.
 «Κοντέ, πουλεῖς τὴ λιγερή! Καὶ πόσο αὐτὴ ἀξίζει;»
 — «Τὸνα τση χεῖλι χίλια' χει καὶ τ' ἄλλο δυὸ χιλιάδες
 καὶ τ' ἀποδέλοιπο κορμὶ ξεπληρωμοὺς δὲν ἔχει!»
 Ἄπ' ὅσα' φτὸς ἐζήτησε, διπλᾶ ὁ νέος τοῦ δίνει.
 Ἀρχίζει ὁ νέος νὰ τσῆ μιλεῖ κι ἀρχίζει ὁ θεὸς νὰ βρέχει·
 ἀρχίζει ὁ νέος νὰ πάει κοντὰ κι ἀστροπελέκι πέφτει.
 «Γιὰ πές μου, κόρη λιγερή, καὶ πούθενε κρατιέσαι;»
 — «Ἡ μάνα μου ἀφ' τὰ Γιάννενα κι ὁ κύρης μου ἀφ' τὴν πόλη,
 καὶ εἶχα ἓναν ἀδρεφὸ κ' εἶν' στὰ ψηλὰ καράβια!»
 Καὶ τὴν αὐγὴ ξημέρωσε καὶ τοῦ Κοντοῦ μηνάει,
 νὰ πάρει τὴ γυναῖκα του καὶ στεφανωτικὴ του
 καὶ τὰ λεφτὰ ποὺ τοῦδωσε, προικιὰ θὲ νὰ τ' ἀφήνει!
 «Ἐμὲ εἶν' ἡ ἀδρεφούλα μου, ἡ πούλιο ἀγαπημένη!»

Ο ΝΑΥΤΗΣ

Χήρας ὁ γιὸς ψυχομαχᾶ, χήρας ὁ γιὸς πεθαίνει.
 Δὲν ἔχει μάνα νὰ τὸν κλαί', κύρη νὰ τὸν λυπιέται,
 μήτ' ἀδερφή, μήτ' ἀδρεφὸ νὰ τὸν ψυχοπονιέται!
 Τὸν κλαίει τὸ καράβι του μὲ οὐλὴ τοῦ τὴν τσούρμα:
 «Μὰ σήκω ἀπάνου, ἀφέντη μου, σήκω καλέ μου ἀφέντη!»
 «Μὰ ἐγὼ σᾶς λέω δὲν μπορῶ καὶ σεῖς μοῦ λέτε ἀσήκω!»
 Μὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάρτε με νὰ κάτσω
 καὶ δόστε μου τὴ χάρτα μου καὶ τ' ἀργυρὸ κουμπάσο,
 νὰ κουμπασάρω τὸν καιρὸ, σὲ τὴν καιρὸ ἀρμενίζω.
 Ὅστρια, ρίχτε σίδερο, πουνέντε, παλαμάρι,
 καὶ στὸν καημένο τὸ γαρμπὴ ρίχτε τὴν ἄγκυρά σας.
 Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποῦναι ψηλὰ ἀπὸ τ' ἄλλα;
 Στὴν ἀπὸ κεῖθε τῆς μεριά, ἔχει καλὸ λιμάνι.
 Ἐκεῖ πᾶμε ν' ἀράξουμε, ἐκεῖ ν' ἀναπαυτοῦμε,
 καὶ μένα νὰ μὲ θάψετε, ἐκεῖ κάτου στὸν ἄμμο.
 Ν' ἀράζουν τὰ ναυτόπουλα, ν' ἀκούω τὴ φωνὴ τους:
 — «Ἐγὼ μόλα, ἔχε γιὰ, χρυσὸ μου, ἐγιαμόλα!»

Κάτω στὸ φραγκομαχαλὰ καὶ στὸ στενὸ σοκάκι
 ἡ Θοδωρούλ' ἀρμπούρησε κόκκινο μπαεράκι.
 Κάλιο τῶχα, Θοδώρα μου, νὰ μοίραζες παράδες
 παρὰ τὸ ἐλάμα ποῦκανες στοὺς φραγκομαχαλάδες!
 «Θοδώρα, δὸς μας τὸ φιλί, δὸς μας τὰ μαῦρα μάτια...»
 — «Ἐνε μου ἂν θέλῃς τὸ φιλί, ἂν θὲς τὰ μαῦρα μάτια
 βάλε ἀράδα τὰ φλωριά, ἀράδα τὰ ντουμπλόνια».
 — «Πάρτα καὶ ἔλα μιὰ βραδυά, ἓνα Σαβάτο βράδυ»
 στὴν ἐκκλησιὰ εἶν' ἡ μάνα μου κι ὁ κύρης μου στ' ἀμπέλι
 κ' ἔχω δυὸ ἀδρεφία στὸ σκολεῖό, ποὺ νὰ τὰ κάψει ὁ χάρος!»
 — Θοδώρα, τί ἔχ' ἡ κλίνη σου κι ὅλο τριζομανάει;
 — Μάνα μου, ψύλλος μ' ἔφαγε στὴ ρόγα τοῦ βιζιοῦ μου».
 — Σώπα ν' ἀρθοῦν τ' ἀδρεφία σου κι ἄ δὲ σὲ μαρτυρήσω!»
 — «Παιδιά μου, ἡ ἀδρεφούλα σας εἶναι καὶ φιλημένη».
 Ὁ ἓνας ἀρπάχνει τὸ σπαθὶ κι ὁ ἄλλος τὸ κοντάρι
 κι ὁ τρίτος, ὁ μικρότερος, ἀρπάχνει τὸ μαχαῖρι.
 Μιὰ μαχαιριὰ τῆς ἔδωσε, μέσ' τὴ ζερβιά μεριά,
 τῆς ἔφαγε τὰ σωθικά, ὅλο μὲ τὴν καρδιά.
 Κι ἀπόντις τὴ σκοτώσανε, τότες τὴν ἐρωτοῦσαν.
 «Γιὰ πές μας το, Θοδώρα μου, τί ροῦχα νὰ σοῦβάλω;»
 — Βάρτε μου τὰ κόκκινα, τὰ ματοχειλισμένα
 καὶ σῶρτε με, περᾶστε με στοῖς ἀγάτης μου τὴν πόρτα!»

Κόρη πάει νὰ γεμίσει
 στοῦ περιβολιοῦ τὴ βρίση
 κι ἓνας νέος τὴν ἀπαντέχνει
 καὶ ἀπὸ ἀκλούθα τὴν ἐργεῖ.
 «Πές μου, κόρη, ποῦ κοιμάσαι,
 μὰ τὸ Θεὸ καὶ μὴ φοβᾶσαι.»
 — Τεῖα καὶ μοῦκαμες τὸν ὄρκο,
 θὰ σοῦ πῶ κ' ἐγὼ τὸν τόπο.
 Στὸ ἀνωγάκι μου κοιμοῦμαι
 κ' ἔλα, ξένη, νὰ χαροῦμε.
 Νὰ μὴν ἔμπεις ἀφ' τὴν πόρτα,
 γιὰτὶ μοῦ φυλᾶν τὰ πόστα.
 Μὰ ἀπὸ τὸ παρεῖθρι,
 ποῦχω σκάλα καὶ γιοφῶρι!»

15

Νερατζούλα, λεμονούλα, ποῦχεις φύλλα δροσερά,
 δρόσισέ μου τὴν καρδιά μου κι' οὔλα μου τὰ σωθικά.
 Τὴν ἀγάπη, ἃ δὲ μοῦ δώσεις, ὀμπροστά σου θὰ σφαῶ,
 νᾶβγει ἄκουσμα στὸν κόσμο πῶς γιὰ σένα θὰ χαθῶ.
 Μεσ' τὴ θάλασσα θὰ πάω, μέσα στὰ βαθειὰ νερά,
 καὶ κεῖ μέσα θὰ φωνάξω : Σῶσε ἀφέντρα καὶ κυρά!...

16

Μαράθηκαν καὶ τὰ κλαδιά, μαράθηκαν τὰ χόρτα
 μέσ' τὸ Ἑλενιῶς τὴν πόρτα.
 Ἡ Ἑλενιῶ καθότανε στὴν ἄκρη, στὸ ποτάμι,
 ἡ Ἑλενιῶ δὲ βαρειοστάει.
 Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε καὶ τὸ πετροβολοῦσε
 ἡ Ἑλενιῶ δὲ βαρειοστοῦσε.
 «Ποτάμι, γιὰ λιγότεψε, μέριασε νὰ περάσω,
 νὰ πάω ναβρῶ τὸ Μῆτσο μου, τὸν ἀγαπητικό μου,
 τὰ ματάκια καὶ τὸ φῶς μου ».
 Τὸ Μῆτσο, τονε πιάσανε, στὴ φυλακὴ τὸν πᾶνε,
 τὴν Ἑλένη δὲ ρωτᾶνε.
 Χίλιοι τὸν πᾶνε ἀπὸ μπρὸς καὶ δυὸ χιλιάδες πίσω,
 —ὦχ! Ἑλένη μου τὸ Μῆτσο!
 «Χίλια φλωριά ἔχ' ἡ τσέπη μου,
 καὶ τὰ χίλια θὰ ντὰ δώσω,
 καὶ τὸ Μῆτσο θὰ γλυτώσω.
 Τὰ προικιά μου ἀμανάτι,
 γιὰ τοῦ Μήτσου τὴν ἀγάπη!»

17

Κάτου στὸ γιαλό, κάτου στὸ περιγιάλι
 κόρη ἀγαπῶ πολὺ ξανθὴ, ξανθὴ καὶ μαυρομάτα,
 ποὺ εἶναι δώδεκα χρονῶν κι' ὁ ἥλιος δὲν τὴν εἶδε!
 Οὐμᾶσαι ποὺ σὲ φίλησα, στ' ἀμπέλι, στὴ σταφίδα,
 καὶ βάλαμε γιὰ μάρτυρα βεργούλα κ' ἓνα κλῖμα;
 Σ' ἀγαπῶ, δὲν εἶναι κριμα;

18

Ἦθελα νᾶτουν ἄνοιξη κ' ἐγὼ νᾶμαι λουλουδι,
 νὰ τύχαινα τσ' ἀγάπης μου ἐρωτικό τραγοῦδι.
 Κ' ἐκεῖ ποὺ θὰ μὲ μάδουνε καὶ ποὺ θὰ μὲ ρωτοῦσε,
 νᾶκουνα τὴν καρδούλα τση γιὰ ποιόνε θὰ χτυποῦσε.
 Κι' ἂν ἐχτυποῦσε γιὰ τὰ μέ, νὰ ξανανθίσω πάλι,
 μ' ἃ γι' ἄλλον, νεκρολούλουδο στῇ κόρης τὸ κεφάλι.

19

Πέγων τὸ ντουφεκάκι μου καὶ πάω γιὰ πουλιά
 καὶ στὸ δρόμο ἀπαντέχνω μία δροσερὴ μηλιά.
 Καὶ καθότανε ἀπάνου μία ὁμορφὴ κυρά.
 Κατέβα, λέω, κάτου νὰ παίξουμε φιλιὰ,
 μὰ ἐκεῖνη κόβει μῆλα καὶ μὲ πετροβολᾷ.

20

Στὸν Ἄδη θὰ κατέβω, τὸ χάρο γιὰ νὰ βρῶ,
 νὰ τὸν περικαλέσω, δυὸ λόγια νὰ τοῦ πῶ.
 Χάρε, δός μου σαῖτες, σαῖτες κοφτερές,
 νὰ πάω νὰ σαῖτέψω δυὸ τρεῖς μελαχροινές,
 ποὺ ἔχουν στὸ χεῖλι βάμα, στὸ μάγουλο ἐλιά
 κι' ἀνάμεσα στὰ στήθεια χρυσὴ πορτοκαλιά,
 ποὺ κάνει πορτοκαλία γλυκὰ καὶ μυριστά,
 καὶ κάνει καὶ τοὺς νέους παιδιὰ δαιμονιστά.

21

Σὲ τούτηνε τὴ γειτονιά, στὰ χαμηλὰ σπιτάκια
 κάθονται τρεῖς μελαχροινὰ μὲ τὰ ποταμισάκια.
 Ἡ μία βαστάει γαρούφαλο, ἡ ἄλλη τζαντσαμίνη,
 ἡ τρίτη ἡ μικρότερη βαστάει τὸ μπουγαρίνι.
 Ἡ μία θὰ πάρει Νικολό, ἡ ἄλλη τὸν Ἀντρέα,
 ἡ τρίτη ἡ μικρότερη τὸ γιὸ τοῦ Βασιλέα.

ΛΙΑΝΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

- 22 Μ' ἀρνήθηκες πὺν ν' ἀρνηθεῖς τῇ μάνα πὺν σ' ἐγέννα,
τὸ γάλα ὁποῦ σοῦδωκε νὰ τὸ ξεράσεις αἷμα!
- 23 Τὸ μαντηλάκι πὺν φορεῖς μὲ τὰ πολλὰ πλουμούδια,
ἐμεῖς τὰ δύο τὸ φτειάσαμε μὲ ρίμες, καὶ τραγούδια.
- 24 Ψυχὴ μου, τοῖ ὁμορφάδες σου, τί τοῖ φυλᾷς τοῦ χάρου;
Παῖξε καὶ γέλασε μὲ μὲ καὶ τῇ ζωῇ σου χάρου!
- 25- Τὰ δάκρυα μου ἐφτάσανε στὴν κλίνη πὺν κοιμᾶσαι,
καὶ σὲ δροσοποτίζουνε—γιατί δὲ μὲ λυπᾶσαι;
- 26 Ἀστροπελέκι καὶ φωτιά νὰ πέσει στοῖς μοδίστρες,
νὰ κάψει τοῖ κοντακιανὲς καὶ τοῖ στραβοχωρίστρες!
- 27 Σὲ τούτηνε τῇ γειτονιά ἔχω κ' ἐγὼ καὶ ὀρίζω
μὰ νεραντζούλα φουντωτὴ καὶ τὴν κορφολοῖζω!
- 28 Ἐδίψασα νὰ πῶ νερὸ τώρα τὸ καλοκαῖρι,
ἀπὸ κανάτι γυάλινο καὶ ἀπὸ κοπέλας χέρι!
- 29 Εἰς τὸν ἀφρὸ τσῆ θάλασσας ἡ ἀγάπη μου κοιμᾶται,
παρακαλῶ σας, κύματα, μὴ μοῦ τηνε ξυπνᾶτε!
- 30 Σαράντα μέρες περπατῶ, νᾶβρω γλυκὸ σταφύλι,
ἄλλο γλυκὸ δὲν ἔβρηκα ἀφ' τὸ δικό σου χεῖλι!
- 31 Πήλιο περήφανο δεντροῖ τὰ μάτια μου δὲν εἶδα,
νᾶχει τοῖ κλώνους του ψηλὰ καὶ χαμηλὰ τὰ φύλλα!
- 32 Τὰ πάθη τοῦ Ἐρωτόκριτου νὰ πάθει ὅπου ἀγαπήσει,
μελαχροινὴ καὶ νόστιμη καὶ τὴν ἀπαρτήσει!
- 33 Στὴ βρύση λίγο ἐστάθηκα, νὰ πῶ κρὺο νεράκι,
καὶ αὐτὸ γιὰ μένα ἔγινε ὁλόκληρο φαρμάκι!
- 34 Ὡ, οὐρανὲ, τ' ἀστέρια σου μὲ τί τὰ χρωματίζεις,
καὶ δυὸ καρδιὲς εἰλικρινεῖς γιατί τοῖ ξεχωρίζεις;
- 35 Ἀμερικάνικο νερὸ νὰ εἶχα' νὰ ποτηράκι,
γιὰ νὰ τὸ πίνω τὸ πρωῒ, νὰ βγαίνει τὸ φαρμάκι!
- 36 Ἀγριο λουλοῦδι τοῦ βουνοῦ, γιατί εἶσαι μαραμένο;
γυρεύω τὸ τριαντάφυλλο, τὸ μοσκομυρισμένο!
- 37 Ὅλα τὰ μάτια εἶναι κλειστὰ καὶ τὰ δικά μου βρύση,
περιβολάρης τὰ ζητᾷ, τὰ δέντρα νὰ ποτίσει!
- 38 Εὐπνα καὶ πάλι ξύπνησε καὶ ἂν ἀγρυπνᾷς κοιμήσου,
καὶ ἂν ἔχεις πόνο γιὰ τὰ μέ, σήκω, κυρά μου, ντύσου!

- 39 Πηαῖνε νὰ πεῖς τσῆ μάνα σου, νὰ κάμει καὶ ἄλλη γέννα,
νὰ κάψει καὶ ἄλλουνοῦ καρδιά, ἀφοῦ 'καψε καὶ μένα!
- 40 Στὸ τιμημένο στήθος σου, δύχτια χρυσᾶ εἶν' πλεμμένα,
καὶ ὅσα πουλιὰ περάσουνε πιάνονται τὰ καημένα!
- 41 Σὰν τῇ μαρμαροκολόνα στέκεις μέσ' στὴν ἐκκλησιά,
καὶ μαραίνεις καὶ ζουρλαίνεις νέους, γέρους καὶ παιδιὰ!
- 42 Ἐρωτα, τοῖ σαῖτες σου νὰ τοῖ μαλαματώσεις,
γιατί δὲ βρέθηκε καρδιά, νὰ μὴ τηνε πληγώσεις!
- 43 Κοίταξε κεῖνο τὸ βουνό, πὺν ἄναψε καὶ καίει,
κάποιος ἀγάπη ἔχασε καὶ κάθεται καὶ κλαίει!
- 44 Ἄν ἴσως καὶ δὲ σ' ἀγαπῶ, νὰ πάθω ἀπὸ σπιλέτο
καὶ νὰ μὲ ἴδεις στὸν ὕπνο σου νεκρὴ στὸ κανταλέτο.
- 45 Μωρὴ Μαρία τοῦ κηπουροῦ, σελινοπουλημένη,
πὺν οὔλα τὰ κηπουρόπουλα σ' ἔχουνε φιλημένη!
- 46 Ἄ θέλεις νὰ μὴ σ' ἀγαπῶ, πέστο τῶν ἐματιῶν σου,
νὰ μὴ μὲ σαῖτεύουνε ὅταν περνῶ ἀπὸ μπρός σου!
- 47 Γιατροῖ μὲ ἀταρτήσανε, νὰ κατεβῶ στὸν Ἄδη,
δός μου τὰ ροῦσα σου μαλλιά νὰ τὰ κρατῶ σημάδι!
- 48 Ὡ, οὐρανὲ μὴ βρέξεις πὰ καὶ κάνε μου τὴ χάρη,
κ' ἐγὼ μὲ τὰ ματάκια μου ποτίζω τὸ χορτάρι!
- 49 Ἀγάπησα κ' ἐγὼ ὁ φτωχὸς ἓνα μπουγκοῦνι χιόνι
καὶ κεῖο μοῦ τὸ φτονέψανε οἱ δίβουλοι γειτόνοι!
- 50 Σουσουράδα μανταλένια, μὴν πετᾷς πάρα ψηλὰ
καὶ σοῦ δώσω χάνα συμπάρο καὶ σοῦ κόψω τὰ φτερά!
- 51 Ἀπόψε εἶδα στὸν ὕπνο μου καὶ ἀληθινὸ μοῦ ἐφάνη,
πὼς εἴμαστε στὴν ἀγκαλιὰ κ' ἐβάναμε στεφάνι.
- 52 Ρίχτα, κόρη, τὰ μαλλιά σου, κάμε σκάλα ν' ἀνεβῶ,
γιὰ νὰ ἴδω τὸ πρόσωπό σου καὶ τὸν ἄσπρο σου λαιμό.
- 53 Τὰ μάτια μου ἐτιμώρησα νὰ μὴ σὲ ξαναῖδοῦνε
καὶ κεῖνα τὰ κακόμοιρα ἔτσι σὲ ἴδοῦν γελοῦνε!
- 54 Ἀηδόνια δεκατέσσερα θὰ στείλω στὴν αὐλή σου,
νὰ κελαῖδοῦνε κάθε αὐγὴ, νὰ σκάσουνε οἱ ἐχθροί σου!
- 55 Μάτια καὶ φρυδιὰ ἤβλεπα καὶ πιάστενα ὁ καημένος,
καὶ τὴν καρδιά δὲν ἤξερα καὶ βγῆκα γελασμένος!
- 56 Ὡς καὶ τὰ παρεθύρια σου ἀμάχη μοῦ κρατοῦνε,
σίντας περάσω καὶ μὲ ἴδοῦν, χωρὶς ἄερα κλειοῦνε!

- 57 Τοὶ νύχτες ὁ τραγουδιστὴς ξυπνάει τοὶ κοπελοῦλες,
τοὶ κάνει καὶ προβαίνουνε ἀφ' τοῦ παρευροῦλες !
- 58 Φραντζέζικο κριτήριο καὶ ρούσικη καμπάνα,
γὰ κάμε τὴν ἀπόφαση νὰ κοιμηθοῦμ' ἀντάμα !
- 59 Εἶσαι μικρή, μικρούτσικη, στὴν μποῦρσα μου σὲ βάνω
καὶ λίγο πέρα νὰ σταθῶ, μοῦ πέφτεις καὶ σὲ χάνω !
- 60 Ἦθελα νὰ γενόμουνα τοῦ κόρφου σου ρολοῖ,
τῶν πέντε δαχτυλίων σου κλειδί καὶ κομπολόι !
- 61 Ἦ πεταλούδα σὰν καεῖ, στὴ φλόγα ποὺ πετάει,
σὲ ἄλλη φλόγα πῶς μπορεῖ χωρὶς φτερὰ νὰ πάει ;
- 62 Ἀπάντησα τὸν ἔρωτα σ' ἓνα στενὸ σοκάκι
καὶ βάσταε στὴ ζώση του ἓνα σταμνὶ φαρμάκι !
- 63 Τὰ κρουσταλένια χέρια σου ἀνοιχ' κι ἀγκάλιασέ με,
ἀνοιχ' τὸ στοματάκι σου καὶ γλυκοφίλησέ με.
- 64 Ἀγρία περιστερούλα μου, πρόσεξε νὰ ἡμερώσεις,
γιατὶ μὲ μένα θὰ βρεθεῖς καὶ τέλος θὲ νὰ δώσεις !
- 65 Πρόβαλε, ἀγαπημένη μου, ποὺ ἦρθα στὴ γειτονιά σου,
χρυσὸ σειρίτι σουῖφερα, νὰ πλέξεις στὰ μαλλιά σου.
- 66 Καλησπερίζω δυὸ ἴμορφες, τὴν πρώτη τὴ μεγάλη,
τὰ μάτια τοῦ μικρότερης μὲ βάλανε στὸν Ἀδῆ !
- 67 Καλησπερίζω τὸ χρυσὸ καὶ κεῖνο τὸ ἀσημένιο,
χίλια καλησπερίσματα σὲ κειὸ τὸ φανφουρένιο !
- 68 Ἀγρία περιστερούλα μου, κοίταξε νὰ ἡμερώσεις,
γὰ θάρθει ὥρα καὶ καιρὸς καὶ θὰ τὸ μετανοιώσεις !
- 69 Ὡς πότε θάναί συννεφιά ; ὥς πότε ὁ θεὸς θὰ βρέχει ;
κι ὥς πότε ἡ μητερούλα σου ἀνύπαντρη θὰ σ' ἔχει ;
- 70 Ἀνάθεμα τὸν ἔρωτα κι ὅποιος τὸν ἔχει φίλο,
κι ὅπου τὸν ἐμπιστεύεται, τὸν ἄπιστο τὸ σκύλο !
- 71 Ἀνάθεμα τοῖς τέσσερους κι ἀνάθεμά τοι δέκα
κι ἀναθεμάτونه τὸ νιό, ποὺ πάρει γιὰ γυναῖκα !
- 72 Νὰ ἡμουνά πέτρα νάπλενες, νὰ ἡμουνά γῆ νὰ πάτειες,
νὰ ἡμουνά μοσκοσάπουννο, στὰ χέρια νὰ μὲ κρατείες !
- 73 Ἀνάθεμα τὴ μάνα σου, τὴ γοῖα τὴ ζαρωμένη,
ποὺ δὲ σ' ἀφήνει νὰ σὲ ἰδῶ μιὰ ὥρα στολισμένη !
- 74 Ἦθελα ἰγὼ νὰ ἡμουνά κολέτο τοῦ λαιμοῦ σου
καὶ τσεκουρὸ τοῦ μέσης σου καὶ φροῦντα τοῦ σπαθιοῦ σου !

ΕΙΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΑΣ

ΥΠΟ

ΑΝΔΡΕΟΥ Α. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ - ΠΑΛΑΙΟΥ

1. Εἰς τὴν περὶ Ταυροπολίων ἐπιγραφὴν.

«βέλτιον εἶναι καὶ δεῖν ἐπὶ σωτηρίᾳ γε
τῆς ἀληθείας καὶ τὰ οἰκεῖα ἀναιρεῖν».
(Ἀριστ. Ἠθικ. Νικομ. Α', F').

Ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ περιοδικῷ «**Πολέμων**» τόμ. Α' (1929-33),
σελ. 227-32, ἐδημοσίευσεν ἰσχυρῶς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος
ἐπιγραφὴν.

Κατὰ τὰς μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἐρεῦνας μου,
ἡδηνήθην νὰ πληροφορηθῶ, ὅτι αὕτη εὑρέθη ἐν τῷ παρὰ τὴν
«Ἀλυσκὴν Σπάτα» κτήματι Χούντα ἔνθα εἶχεν εὑρεθῆ καὶ ἡ ἐν
Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδι 1925-26, σελ. 168-77 ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ
προερχομένη, ὅπου δύναται πλέον ἀσφαλῶς νὰ τοποθετηθῇ τὸ ἱερὸν
τῆς Ἀρτέμιδος Ταυροπόλου.

Ὁ λίθος μετεκομίσθη καὶ εὑρίσκεται νῦν ἐν τῷ Ἐπιγρ. Μουσ.
σείῳ ὑπ' ἀριθ. 12807, ὅπου καὶ ἐξήτασα αὐτὸν ἐκ νέου. Παρετή-
ρησα δέ, ὅτι εἰς τὸ ἀριστερὸν ἄκρον τοῦ γείσου τοῦ ἀετώματος εἶναι
ἀναγεγραμμένη ἐπὶ διάστημα 0,053 μ. ἡ λέξις **Θεοί**, διὰ γραμμάτων
ὑψ. 0,006-0,008 μ. τὴν ὁποίαν δὲν μετέγραψα ἔ. ἀ. σελ. 229 ἕνεκα
τῶν παρεμβληθέντων μοι τότε ὑπὸ τοῦ κατόχου ἐμποδίων.

Τὰ ἀνωτέρω ἀνεκοίνωσα διὰ δύο ἐπιστολῶν μου, ἀπὸ 27ης
Νοεμβρίου 1933 καὶ 8ης Ἀπριλίου 1934, τῷ κ. J. Kirchner προκει-
μένου νὰ περιλάβῃ τὸ κείμενον τῆς ἐπιγραφῆς ἐν τῷ ἐκδοθησομένῳ
τόμῳ τῶν Inscr. Gr.

Μοὶ παρετηρήθη δὲ τότε ὑπὸ τῶν σεβαστῶν μοι καθηγητῶν
κ. κ. Ἐ. Ἀ. Πεζοπούλου καὶ Σ. Β. Κουγέα, ἔτι δὲ δι' ἐπιστολῆς καὶ
ὑπὸ τοῦ κ. Α. Körte, ὅτι ἔδει νὰ παραπέμψω καὶ εἰς **Μενάνδρου**
«Ἐπιτρέποντας» ἔνθα τοσοῦτος λόγος περὶ Ταυροπολίων γίνε-
ται, διότι ὁ Höfer ἐν Roscher's Lex. V σ. 140 (ἔξεδ. τῷ 1917), εἰς
ὃν γενικῶς παραπέμψω διὰ τὰς σχετικὰς πηγὰς, δὲν ἀναγράφει τὰ
χωρία ταῦτα.

Περὶ δὲ τῆς ἐν σημειώσει 202 προταθείσης ὑπ' ἐμοῦ διορθώ-
σεως εἰς **Ἡσύχιον** ἀναφέρω, ὅτι διὰ τῆς ἰδίας ἐπιστολῆς του
ὁ κ. Körte θεωρεῖ αὐτὴν ἐπιβεβλημένην, ἐνέκρινε δὲ ταύτην καὶ

ὁ κράτιστος περὶ τὰ τοιαῦτα κ. Πεζόπουλος, ὅστις καὶ προτείνει τὸν βραχύτερον τύπον Ἀ <λ> εἶς, δι' οὗ καθίσταται πλέον καὶ παλαιογραφικῶς ἀναμφισβήτητος ἢ διόρθωσις.

2. Ἐπίγραμμα ἐκ τοῦ ἐν τῷ Κεραμεικῷ δημοσίου σήματος.

Ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς ἐνταῦθα Γερμανικῆς Ἀρχαιολογικῆς σχολῆς Athenischen Mitteilungen τόμ. 57, 1932, σελ. 142-46, beilage XXXIV-V, ἐδημοσίευσαν οἱ κ. κ. Nikolaos Kyprarissis καὶ Werner Peek ὁκτάστιχον ἐλεγεῖον ἀναγεγραμμένον ἐπὶ τριῶν ὀγκολίθων Πεντεληκοῦ μαρμάρου, εὑρεθέντων κατὰ τὸ 1929 ἐν ὁδῷ Διπύλου παρὰ τὴν πλατεῖαν «Κοιμουνδούρου» (πρβλ. Ἀρχαιολ. Δελτ. τόμ. 11, 1927-28, παράρτ. σελ. 56-8), προερχομένων δὲ ἐκ μνήματος ἀποθανόντων ἐν πολέμῳ καὶ δημοσίᾳ ταφέντων ἐν τῷ Κεραμεικῷ.

Τῆς ἐκδόσεως ταύτης ἐπηκολούθησε δευτέρα συμπληρωματικὴ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν πρώτων ἐκδοτῶν τοῦ κ. Werner Peek, ἐν τῷ περιοδικῷ Hermes τόμ. 68, 1933, σελ. 353-56, ὅστις μετέγραψε καὶ συνεπλήρωσε τὸ ἐπίγραμμα τελικῶς ὧδε:

Τλέμονες, ἵοιτον ἄγῳνα μάχης τελέσαντες ἀέλιπ[τῶς]
φρυγᾶς δαιμονίῳς ὀλέσατ' ἐμ πολέμοι·
οὐ κατὰ δ[υσ]μενέ[θ]ρ[η]ν ἀν[δ]ρῶν σθένος, ἀλλὰ τις ἡμῶς
ἡμιθέων θείαν [ἐλ]υσιν ἀντιάσας
ἐβλαψεν· πρόφρον [γὰρ ἡδὲ πέφρα]δε δύσμαχον ἄγραν
ἐχθροῖς θηρεύσας [θέσφατον, ἡ]νυμετέρῳι
σὺν κακῷ ἐχσετέλεσσε· βροτοῖσι δὲ πᾶσι τὸ λοιπὸν
φράζεσθαι λογίον πιστὸν ἔθηκε τέλος.

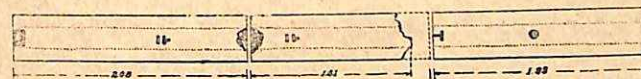
Ἐξετάσας καὶ ἐγὼ ἐπισταμένως τοὺς λίθους τούτους, οἵτινες ἀπόκεινται νῦν ἐν τῷ Ἐπιγρ. Μουσείῳ ὑπ' ἀριθ. 12745, 12746 καὶ 12747 παρετήρησα, ὅτι οἱ πρώτοι ἐκδότης πλημμελῶς ἀνέγνωσαν καὶ περιέγραψαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μνημείου.

Ἐν στίχῳ 4ῳ ἀντὶ τῆς προταθείσης ὑπὸ τῶν πρώτων ἐκδοτῶν συμπληρώσεως [ἐλ]υσιν, διέκρινα σαφέστατα καὶ ἀσφαλῆ ἵχνη τῆς λέξεως *εἴσοδον* (βλ. εἰκ. 1).

Εἰκ. 1. Κατὰ φωτογραφίαν τῆς ὀπισθίας ὄψεως ἐκτύματος.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἐπάνω ἐπιφανείας τῶν λίθων παρατηροῦνται τὰ ἑξῆς: Ἐκ τοῦ ὅλου πλάτους αὐτῆς 0,43 μ., διακρίνεται εἰς τὸ μέσον ἀκριβῶς λωρὶς 0,19 μ. διαφόρου ἀποχρώσεως καθ' ὅλον τὸ μῆκος καὶ τῶν τριῶν ὀγκολίθων, προσελθοῦσα ἐκ τῆς ἐπιθέσεως στηλῶν τόσου πάχους στηριζομένων ἐπὶ τῶν ἤδη καὶ νῦν σφζομένων τόρμων, εἴτε διὰ γόμφων ἐκ τοῦ ἰδίου τῶν στηλῶν μαρμάρου εἰσερχομένων ἐντὸς τόρμων, οἷος ὁ ἐν τῷ ἀριστερῷ ἄκρῳ τοῦ πρώτου λίθου μῆκ. 0,10 μ., πλάτ. 0,145, βάθ. 0,085 (οὗτος δὲν προέρχεται ἐκ δευτέρας χρήσεως ὥς οἱ πρώτοι ἐκδότης νομίζουσιν), εἴτε διὰ σιδηρῶν συνδέσμων ὧν τινες σφζονται εἰσέτι κ.τ.τ. (βλ. εἰκ. 2).

Εἰκ. 2. Σχεδιογράφημα τῶν ἐπὶ τῆς ἐπάνω ἐπιφανείας τῶν λίθων τόρμων κ.δ. Αἱ διάστικτοι γραμμαὶ δεικνύουσι τὰ ἵχνη τῆς λωρίδος διαφόρου ἀποχρώσεως τοῦ μαρμάρου.

Κατὰ ταῦτα δέχομαι, ὅτι καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ μνήματος, ὅπερ συμπύπτει περίπου μὲ τὸ τῶν τριῶν περισωθέντων λίθων ὑψοῦντο μαρμάριναι στῆλαι πάχους κατωτάτῳ 0,19 μ. συνεχόμεναι πρὸς ἀλλήλας, ἐφ' ὧν εἶχον ἀναγραφῇ κατὰ χιλιάδας τὰ ὀνόματα τῶν ἀποθανόντων ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἐπιγράμματος ὑπονοουμένη μάχῃ.

Τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις μου ἀνεκοίνωσα τῷ καθηγητῇ Ἀ. Σ. Ἀρβανιτοπούλῳ μετὰ τοῦ ὁποῖου συνετάξαμεν ἀπὸ κοινοῦ πραγματεῖαν δημοσιευθησομένην προσεχῶς ἐν τῷ περιοδικῷ «Πολέμων», ὥς ἀπαρχὴν γενικωτέρας τοιαύτης περὶ τοῦ *Δημοσίου σήματος* καὶ τῆς εὑρέσεως τῆς ἀκριβοῦς θέσεως τῆς *Ἀκαδημείας*, ἀφ' οὗ ἐπὶ τετραετίαν καὶ πλέον συνεργασθέντες ἡρευνήσαμεν ἐπιμελῶς τοὺς τόπους, ἐμελετήσαμεν λεπτομερῶς τὰ σχετικὰ πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐξητάσαμεν τὰ πορίσματα τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἀνασκαφῶν.

Ἐν τῇ κοινῇ ἡμῶν ταύτῃ πραγματεῖᾳ περὶ τοῦ ἀνωτέρω ἐπιγράμματος ἀποδεικνύομεν, ὅτι τὸ πολεμικὸν γέγονος εἰς ὃ ἀναφέρεται τοῦτο εἶναι ἢ ἐν Σικελίᾳ συμφορὰ τῶν Ἀθηναίων τοῦ 412 π.Χ. (πρβλ. *Θουκ.* βιβλ. F' καὶ Z', *Πλουτ.* β. Νικ. 13) καὶ οὐχὶ ἢ ἐν Κορωνείᾳ μάχῃ καθ' ἣν ἠττήθησαν οἱ ὑπὸ τὸν Τολμίδην Ἀθηναῖοι, ὥς οἱ πρώτοι ἐκδότης ἰσχυρίζονται. Ἐπίσης ἀποδεικνύομεν, ὅτι τοῦτο ἦτο ἀναγεγραμμένον ἐπὶ τοῦ ὑπὸ *Πανσανίου* Α' 29, 11-12 ἀναφερομένου μνήματος.

Συμφώνως τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ ἀναγνωρίζομεν, ὅτι ὁ ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπιγράμματος ἡμίθεος εἶναι ὁ Ἡρακλῆς, (πρβλ. *Θουκ.*

Z' 73. Πλουτ. β. Νικ. 1 καὶ 25), ὁ δὲ ποιητὴς αὐτοῦ ὁ Εὐριπίδης, πολλαχῶς συνδεόμενος πρὸς τὴν εἰς Σικελίαν ἐκστρατείαν (πρβλ. Πλουτ. β. Νικ. 17,4).

Ἐν τῇ ἀνωτέρῳ πραγματείᾳ περιληφθήσεται καὶ σχεδιογράφημα ἀναπαραστάσεως τοῦ ὅλου μνήματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσφερομένων νέων στοιχείων, ἐκτελεσθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου κ. Γεωργ. Χ. Πετροχείλου σχεδιάσαντος καὶ τὸ ἐν εἰκ. 2 τοιοῦτον.

Σημ. Τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2 ἀνεκοίνωσα καὶ διὰ τοῦ περιοδικοῦ «Ἀνάπλασις» τόμ. ΜΖ', 1934, σελ. 302 καὶ τόμ. ΜΗ', 1935, σελ. 20.

3. Ἱερὸς νόμος ἐκ τοῦ ἐν Κυνοσάργει Ἡρακλείου.

Ἐν τῷ Ἐπιγρ. Μουσ. ὑπ' ἀριθ. 12453 εὑρηται νῦν ἐπιγραφὴ ἐκδοθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Ἰ. Καρούζου ἐν Ἀρχαιολ. Δελτ. τόμ. 8, 1923, σελ. 96, εἰκ. 5, ἀναδημοσιευθεῖσα δὲ ἐν Hondius, Suppl. Epigr. Gr. III 1927, ἀριθ. 18, μετὰ τῆς ἐν στίχ. 9/10 ὑπὸ τοῦ H(ler) προταθείσης συμπληρώσεως, ρ[... ε]ῖς τὸν π[οταμὸν...].

Ἐξετάσας τὸν λίθον καὶ εὗρων νέας ἀναγνώσεις καὶ ἐπιβεβλημένας συμπληρώσεις, μεταγράφω τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφὴν ὡς κατωτέρω, σημειῶν διὰ παχυτέρων τυπογραφικῶν στοιχείων τὰ ὑπ' ἐμοῦ προσφερόμενα.

+ 16

[1] [—δρ]—

1 [α] χμάς, ἐ[πιμελ]έσθαι δὲ

τὸμ βασιλέα γράφσαι δ-

3 ἐ[ξοτέ]λει λιθίνει καὶ

στεσαι ἑκατέρωθεν. Με-

δὲ δέρματα σέπεν ἐν το-

6 ι Ηιλοσοι καθύπερθεν

τὸ τεμένος τὸ Ἡρακλέ-

[ο]ς μεδὲ βυρσοδεφσεν μ-

9 [εδὲ σῦνα]ρμ[ογ]αῖς τὸν π-

[οταμὸν κρατεν μεδὲ...]

Τὰ πρὸ τοῦ στίχ. 1 συμπληρωτέον π.χ. [ἐὰν δέ τις παραβαί-
νει τούτον τι ἀποτινέτο τόσας δρ], ὡς ἐν I G I², 76, 57-8

Διὰ τὴν ἐν στίχ. 10 συμπλήρωσιν πρβλ. I G I², 94, 34 «τὸ ὕδα-
τος κρατεν».

4. Ὅργωνων ὑπὲρ Χαϊρέου Ἀθμονέως ψήφισμα.

Εἰς τὴν ἐν I.G.II², 1329.— Dittl. Syll.³ 1102 (=Ἐπιγρ. Μουσ. ἀριθ. 7842) ἐκ Πειραιῶς ἐπιγραφὴν, δέον νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ γείσου τῆς στήλης κεχαραγμένη λέξις Θεο[ί].

5. Καὶ πάλιν εἰς τὴν περὶ Ταυροπολίων ἐπιγραφὴν.

Τὴν ἐν τῷ περιοδικῷ «Πολέμων» τόμ. Α' (1929-33), σελ. 227-32 ἐκδοθεῖσαν τὸ πρῶτον ὑπ' ἐμοῦ ἐπιγραφὴν, ἐδήλωσα ἤδη ἔκτοτε, ὅτι μετέγραψα ἐκ προχείρου μόνον ἐκτύμματος, ὅπερ ἔλαβον δοκιμαστικῶς πρὸ τοῦ ἐντελοῦς καθαρισμοῦ τῆς στήλης, διότι ὁ τότε κάτοχος αὐτῆς ἀρχαιοπώλης Ν. Γιαγιᾶς δὲν μοι ἐπέτρεψε νὰ λάβω δεύτερον ἔκτυμμα, φωτογραφίαν καὶ ἀπόγραφον ἀπὸ τοῦ λίθου, ἐξαναγκασθεὶς νὰ πράξῃ τοῦτο ὑπὸ τινος ὑπαλλήλου τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας ἐντεταλμένου τότε τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἐν τῷ ἔμπορίῳ ἀρχαιοτήτων.

Ἀνέγραψα δὲ ταῦτα ἐν τῇ ἀνωτέρῳ πραγματείᾳ μου (σελ. 227 καὶ 228), ἐπειδὴ ἐθεώρουν λίαν πιθανὸν τὸ νὰ περιέπιπτον εἰς σφάλματα, ἔνεκα τῶν παρεμβληθέντων μοι ἐμποδίων καὶ τοῦ ἐσπευσμένου ὡς ἐκ τούτου τῆς ἐκδόσεως. Πράγματι δέ, συμπληρώσεις τινὰς περὶ τε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ κειμένου τῆς ἐπιγραφῆς, ἐδημοσίευσα ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἀνάπλασις» 1934, σελ. 302.

Ἐν τῷ πρὸ τινος ὅμως κυκλοφορήσαντι τόμῳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ 1932, σελ. 30-32, ὁ προμνημονευθεὶς ἀρχαιολογικὸς ὑπάλληλος, ὁ παρεμβὰς καὶ ἐπιτυχὼν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πλήρη ὑπ' ἐμοῦ μελέτην τῆς ἐπιγραφῆς, ἐδημοσίευσεν ἐκ νέου ταύτην ὑπὸ τὸν τίτλον «Τιμητικὸν Ψήφισμα Ἀλῶν τῶν Ἀρσφηνίδων», χωρὶς νὰ διακρίνῃ σαφῶς τὰ ἐλάχιστα ὑπ' αὐτοῦ προσφερόμενα νέα, ἐξ ἐκείνων ἅτινα αὐτοῦσια σχεδὸν παρέλαβεν ἐκ τῆς ἡμετέρας πραγματείας. Ἐνεκα τούτου αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως, ἐπανερχόμενος ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀποκαταστήσω πλήρως τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τούτου παρεχομένη λεπτομερὴς περιγραφή τῆς στήλης, τὰ κατὰ στίχους ὑπομνήματα καὶ ἡ καθόλου διάταξις τῆς ὕλης, παρελήφθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς ἡμετέρας πραγματείας, περὶ ἧς ἀναφέρει μόνον τὰ ἐξῆς γενικά καὶ συγκεχυμένα ἐν σελ. 30, σημ. 1: «Δημοσιευθεῖσης τῆς αὐτῆς ἐπιγραφῆς εἰς τὸ τελευταίως ἐκδοθὲν 4ον τεῦχος τοῦ «Πολέμωνος», ὑπὸ τοῦ Παλαιοῦ-Παγιαννοπούλλου, ἐθεώρησα καλόν, ἵνα ἡ κατὰ μῆνα Αὐγουστον

1933 συντελεσθεῖσα μικρά μου μελέτη ἴδη τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, συμπληρουμένη ἀπλῶς διὰ τινων προσθέτων σημειώσεών μου, ἀφ' οὗ σὺν τοῖς ἄλλοις προσφέρω καὶ τὸ ὀρθὸν κείμενον αὐτῆς».

Ἐκ τῶν κατὰ στίχους ὑπομνημάτων του παρέλαβε σχεδὸν αὐτούσια ἐκ τῶν ἡμετέρων, 1) τὰ εἰς στίχ. 1 (9 καὶ 16-7), 2) στίχ. 3-6 μόνον τὰ περὶ Πυρρίχης λεγόμενα, 3) στίχ. 10 περὶ ἀναιρέσεως τῆς ἐν Ἀρχ. Ἐφ. 1925-26, σελ. 169 γνώμης τοῦ κ. Ν. Κοτζίᾶ, 4) στίχ. 14 παραθέτει τὸ χωρίον τοῦ **Ἡουχίου** ἐν λ. Ταυροπόλια, παρασιωπῶν τὴν διὰ τῆς ἡμετέρας διορθώσεως ἀποκατάστασιν τοῦ κειμένου. Χαρακτηριστικὴ ἀπόδειξις τῆς μὴ περαιτέρω ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας εἶναι καὶ τὸ ὅτι, ἐνταῦθα δὲν παραλέμπει εἰς **Μενάνδρου** «Ἐπιτρέποντας», ὅπου ἐγὼ παρέλειψα ἰδιαιτέρως νὰ παραλέμψω (νῦν πρβλ. καὶ Pauly Real Enc², τόμ. V 1, (1934), στ. 34-8, λ. Ταυροπος, ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐν στ. 22-7 λ. Ταυροκαθάψια περὶ Ταυροπολίων λεγόμενα). 5) Τὰ εἰς στίχ. 20-24 περὶ τῶν ἐν Ἀλαῖς ἀγώνων καὶ τῆς ὑπάρξεως θεάτρου ἢ σταδίου, ἔτι δὲ τὰ περὶ τῆς γραφῆς Ἀλαῖς καὶ 6) τὰ εἰς στίχ. 27-28 κτλ.

Ἡ δὲ συμβολὴ τοῦ ἀνωτέρου δευτέρου ἐκδότου εἶναι ἡ ἐξῆς: 1) Ἡ ἐκ φωτογραφίας εἰκὼν τῆς στήλης καὶ ἡ ὑπ' αὐτὴν πληροφορία, ὅτι τὸ ψήφισμα ἐδωρήθη εἰς τὸ Ἐπιγραφικὸν Μουσεῖον ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Γερμανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. 2) Ἡ ἀδυναμία νὰ ἐννοήσῃ «διατὶ ἐπεδόθη ἰδιαιτέρα σημασία εἰς τὸ καλῶς καὶ φιλοτίμως» (στίχ. 2-3 καὶ 6-7), χωρὶς νὰ εἴπῃ τι περὶ τοῦ ὑπ' ἐμοῦ προτεινομένου χωρίου τοῦ **Λυσίου** κα' 5 πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἡμετέρας ἐρμηνείας. 3) Τὰ εἰς στίχ. 11 περὶ τῆς στίξεως λεγόμενα. 4) Ἡ ἐν στίχ. 13 προσπάθεια ὅπως μεταβάλῃ τὸν ἀριθμὸν Π εἰς πεντήκοντα χωρὶς ν' ἀναφέρῃ καὶ ν' ἀναιρέσῃ πειστικῶς τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἐν σημ. 201 λεγόμενα περὶ τῆς ἐν μέσῳ λοξῆς κεραίας, ἣτις δὲν ἔχει καλῶς καὶ εὐθέως χαραχθῇ. 5) Ἡ ἐν στίχ. 30 ἀνάγνωσις **Θ[ε]ίων** ἀντὶ τῆς ἡμετέρας **δοίων** καὶ 6) ἡ ἐν στίχ. 31 ἀνάγνωσις **ΔΔ** ἀντὶ **Δ**.

Αἱ τελευταῖαι δύο ἀνάγνωσεις ἔχουσιν ὀρθῶς, ἀλλ' ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐκτύμῳ μετὰ τὸ πρᾶγμα καὶ ἐν τῇ εἰκόνι αὐτοῦ φαινόμενον **Θ** καὶ πρὸ τοῦ **I**, διακρίνεται ἐπίσης ἵχνος λοξῆς ἄνω κεραίας, ὅπερ μόνον ἐκ **Σ** ἡδύνατο νὰ προέρχεται, δι' ὃ καὶ μετέγραψα μετὰ βεβαιότητος **δοίων**. Ἐπὶ τοῦ λίθου ὅμως ὑπάρχει ὀριζόντιον χάραγμα ἄνω κεραίας **Ε** δικαιολογοῦν πλήρως τὴν ἀνάγνωσιν **Θείων**. Ἐπίσης ὡς δύναται τις νὰ διακρίνῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εἰκόνης, ἐν στίχ. 31 δὲν φαίνεται ἀποδοθὲν ἐν τῷ ἐκτύμῳ δευτέρου **Δ** ἴσως διότι ἦτο τὸ γράμμα τοῦτο πλήρως χρώματος.

Τὰ δύο ταῦτα σημεῖα ὅμως, ἅτινα καὶ μόνον προσφέρει πρὸς θετικὴν προαγωγὴν τοῦ θέματος ὁ δεύτερος ἐκδότης, δὲν δίδουσιν αὐτῷ τὸ δικαίωμα, νομίζω, νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς ἐν τέλει τοῦ δη-

μοσιεύματός του χαρακτηρισμούς, «μετὰ προσοχῆς πάντοτε καὶ ἄνευ σπουδῆς» καὶ «Στοιχειώδης προσοχὴ ἂν ὑπῆρχε» κ. τ. τ. δοθέντος, ὅτι ἐγὼ μὲν κατέβαλον καὶ καταβάλλω πάντοτε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν, ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ ἐκάστοτε ὑπὸ ἐξέτασιν ἐπιστημονικὸν ζήτημα, ἡ δὲ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδειχθεῖσα μέχρι τοῦδε προσοχὴ εἰς τοιαῦτα ἐπιγραφικὰ θέματα εἶναι ἤδη ἀρκούντως γνωστὴ ἐκ τῆς μόνης ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης ἐπιγραφῆς ἐν τῷ περιοδικῷ «**Ελληνικά**», τόμ. 3φ, (1930), σελ. 153-62.

Ἐκεῖ πλὴν ἄλλων, ἀναφέρει ἐν σελ. 156 ὡς «βεβαιότατον» τὸ ἐν στίχ. 6 συμπληρωθὲν ὑπ' αὐτοῦ ὄνομα τοῦ βασιλέως [Δημητρίου] ἐν τῇ αὐτῇ ὁμως σελίδι σημ. 1, ὃ σεβαστὸς καθηγητὴς κ. Σ. Β. Κουγέας παρατηρεῖ, ὅτι ἐνταῦθα «εἶναι ὀρθὸν τὸ ὄνομα Ἀντιγόνου». Τὴν ὀρθὴν ταύτην παρατήρησιν τοῦ Κουγέα ἐπεβεβαίωσεν καὶ ὁ ἀναγνώσας τὰ ἐπὶ τοῦ λίθου σαφῶς διακρινόμενα γράμματα κ. Β. D. Merit ἐν Amer. Gern. Arch. XXXVII, (1933), σελ. 46-7, παραθέσας καὶ εἰκόνα μέρους τῶν στίχων 6-9 ἐν ἣ διακρίνεται σαφῶς τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου.

Ἐκτὸς τοῦ στοιχειώδους τούτου ἀναγνωστικοῦ λάθους τοῦ πρώτου ἐκδότου τῆς σπουδαιότητος ταύτης ἐκ Ῥαμνούντος ἐπιγραφῆς, ἐπληρώθησεν ὁ κ. Κουγέας ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ καὶ πλῆθος ἐρμηνευτικῶν λαθῶν κ. ὁ, ὡς π.χ. τὰ ἐν σελ. 157 εἰς στίχ. 28 περὶ τοῦ ὄρου «**Νεμέσια**» λεγόμενα, σελ. 158 στίχ. 45 κ. ἐ. συμπληρούμενα, σελ. 159 στίχ. 1-12 ἐρμηνευόμενα κτλ., ἐνδεικτικὰ πάντα τῆς ἐπιδειχθείσης προσοχῆς ὑπὸ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐκδότου.

Πλήρη ὁμως εἰκόνα τῆς ὑπὸ τούτου ἐπιδειχθείσης προσοχῆς καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν οὗτος παραλαμβάνει καὶ παραθετὶ ξένας γνώμας, παρέχει καὶ μόνῃ ἡ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ αὐτοῦ πραγματεῖᾳ σελ. 160 σημειώσεις 1, ἔχουσα οὕτω: «ὁ ἄρχων Ἐκφαντος δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι ὁ Ἐκφαντος Εὐφάντου Θοιάσιος, ὅστις ἀναφέρεται ὡς στρατηγὸς ἐν τῇ ἐξ Ἐλευσίνος ἐπιγραφῇ I.G.H. 5. 964 b, καθὼς καὶ Ἐκφαντος Εὐφάντου, ὅστις ἐπὶ Ἀρχελαίου ἀρχοντος—212/11 π. Χ. κατὰ Kirchner—«εἶπε τὸ ψήφισμα» II 434. (Ἀρχ. Ἐφ. 1905, σελ. 120)». Ἡ ἀνωτέρω παράγραφος ἔχει παραληφθῇ ὁλόκληρος ἐκ πραγματείας τοῦ Wilhelm ἐν Ἀρχ. Ἐφ. 1905, στ. 220, πλὴν τῶν ἐξῆς προστεθέντων λαθῶν. Ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τε τοῦ Wilhelm ἔ. ὁ. καὶ ἐν I. G. II. 5. 964 b (=II², 1958) κτλ. παρεχομένου ὀρθοῦ πατρικοῦ Εὐφάντου, οὗτος ἀνέγραψε, δις μάλιστα, ἐσφαλμένως Εὐφάντου, ἀντὶ δὲ τῆς ὀρθῆς παραπομπῆς εἰς II 431, παρέπεμψεν ἐσφαλμένως εἰς II 434, ἀν καὶ ἔδει γὰ εἶχε παραπέμψει εἰς I. G. II², 848. Σφαλερὰ ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ γενικὴ παραπομπὴ εἰς Ἀρχ. Ἐφ. 1905, σελ. 120, ἀντὶ στ. 220.

Ταῦτα πάντα ἀνέφερα παρεμπιπτόντως, ἐπειδὴ νομίζω, ὅτι εἶναι

πλέον καιρὸς ὅσοι ἐξ ἡμῶν τῶν νεωτέρων ἐκ πραγματικῆς ἀγάπης καὶ ψυχικῆς ἀνάγκης φερόμεθα πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ταύτην ἐπιστήμην, νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὰς μικρότητας καὶ τὰς κακίας τινῶν ἐκ τῶν προγενεστέρων δυστυχῶς δὲ καὶ διδασκάλων μας, αἵτινες μαρσαμὸν μόνον καὶ ἀνυπολόγιστον ἐθνικὴν ζημίαν προξενοῦσι καὶ νὰ προχωρήσωμεν μὲ ζῆλον, ἄδολον ἀγάπην καὶ ἐπιστημονικὴν εὐσυνειδησίαν τὸν δρόμον τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης· ὑπάρχουσι δὲ καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογησάντων ἀρεταὶ καὶ προτερήματα ἀξιολύμιστα, ὡς π. χ. ἡ ἀπαράμιλλος ἀφοσίωσις καὶ ἀγάπη πρὸς τ' ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ ἡ φιλοπονία τοῦ Πιττάκη, ἡ ἐπιστημονικὴ ἱκανότης, ἡ σωφροσύνη καὶ τὸ ἥθος τοῦ Λεονάρδου κτλ.

Δέον νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἀναίρεσις καὶ συμπλήρωσις ἐπιστημονικῆς τινος ἐργασίας, ἀποτελεῖ τὴν Λυδίαν λίθον δι' ἧς δοκιμάζεται τὸ ἥθος τοῦ τε ἀναιροῦντος καὶ τοῦ ἀναιρουμένου, ἔτι δὲ καὶ ὁ βαθμὸς τῆς ἐπιστημονικῆς ἱκανότητος ἑκατέρου· καὶ ἡ μὲν μετὰ παρησίας καὶ σεμνότητος ἐκτελουμένη τοιαύτη εἶναι καὶ ἀρεστὴ εἰς πάντας καὶ ἀξιοθαύμαστος, ἡ δὲ μετὰ μέμψεως καὶ μικρολογίας γινομένη, ὡς συνήθως, ἐκφεύγει τελείως τῆς ἐπιστημονικῆς περιωπῆς. Τελευτῶν δὲ προβάλλω τὸ ἐπὶ τοῦ σημείου ἀκριβῶς τούτου ὑπέροχον δίδαγμα τοῦ **Πλουτάρχου**, «φιλικὸν γὰρ ἡ παρησία καὶ σεμνόν, ἡ δὲ μέμψις καὶ φίλαυτον καὶ μικρολόγον· ὅθεν αἰδοῦνται τοὺς παρηρησιαζομένους καὶ θαυμάζουσι, τοῖς δὲ μεμφομένοις ἀντεγκαλοῦσι καὶ καταφρονοῦσιν».

ΑΝΔΡ. Α. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ—ΠΑΛΑΙΟΣ

Η ΛΑΜΠΑΔΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Καθάπερ λαμπάδα τὸν βίον παραδιδόντας ἄλλοις ἐξ ἄλλων

Πλάτων

Et quasi cursores vitae lampada tradunt.

Δουκρήτιος

Κρατῶ στήν πρόσκαιρην ζωὴν
τῆς Σκέψης τὴ λαμπάδα
ποῦ ἀντιφεγγίζει μυστικὴν
μὲ ἀπόκοσμη λαμπράδα,

Ὡς στὸ λημέρι τὸ στερνὸ
κι' ἄλλος τῆς γῆς διαβάτης,
εἶχε τὸ φῶς τῆς γιὰ ὁδηγὸ
στοὺς δρόμους τῆς Ἀπάτης.

Ἐκεῖνος πέρασε, κ' ἐγώ
γρήγορα-ἀργὰ θὰ φτάσω
καὶ τὴ λαμπάδα ποῦ κρατῶ
στὸν τάφο θὰ τὴν χάσω.

Σκορπάει χρυσὴ φεγγοβολὴ
στὰ σύμβολα τοῦ κόσμου,
σὲ ἄγνωστη χώρα μακρινή
τώρα πλανᾷ τὸ φῶς μου.

Ὀνείρου φλόγα μαγικὴ,
ποῦ Χάρος δὲν τὴ σβένει,
ἀπὸ ψυχὴν σὲ ἄλλῃ ψυχῇ
σὰν θεῖα πνοὴ διαβαίνει.

Ζάκυνθος 7 Αὐγούστου 1902

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

Α. Χ. ΖΩΗ

ΤΙΜΑΡΙΑ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΤΙΜΑΡΙΟΝ ΠΕΛΕΓΑΝΟΥ*

Οἱ ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Μανδρικάρδη συγγενεῖς Κωνσταντῖνος Βαρβιάνης καὶ Σμεράλδα ἀδελφοὶ καὶ τέκνα τῶν ποτὲ Ἰωάννας καὶ Γεωργίου Μανδρικάρδη, — Βιάνκος, Μαργέττα καὶ Μπέλλα ἀδελφοὶ καὶ τέκνα τῆς ποτὲ Ἰωάννας, θυγατρὸς τῆς πτ. Μαργέττας, συζύγου τοῦ πτ. Ἰωάννου Βιάνκου καὶ — Ἀνδρέας Ραιζομανίκης τῆς πτ. Παντασιλέας καὶ — Πομπήϊος Κοντούτσης υἱὸς τῆς πτ. Ἐλένης συζύγου τοῦ πτ. Ἀννίβα Κοντούτση, λόγῳ τῆς νεαρᾶς ἡλικίας των, μὴ περιβληθέντες μετὰ τὸν θάνατον τῶν πατέρων αὐτῶν τὸ ἀνήκον αὐτοῖς τιμάριον, δι' αἰτήσεώς των ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1634 ἐξητοῦντο, ὅπως ἐκ τοῦ αὐτοῦ τιμαρίου παραχωρηθῇ εἰς ἕνα ἕκαστον τὸ ἀναλογοῦν μερίδιον.

Κατόπιν τῆς αἰτήσεως ταύτης, διὰ μὲν τοῦ ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1637 διατάγματος τοῦ Δουκὸς Φραγκίσκου Ἐρίτσου, περιεβλήθη ὁ Κωνσταντῖνος Βαρβιάνης διὰ τῶν ἐν Ζακύνθῳ φεουδαλικῶν ἀγαθῶν, τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ποτὲ Σμεράλδαν Βαρβιάνη, ἀδελφὴν τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου καὶ παραχωρηθέντων εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1634 προγενεστέρου διατάγματος, — διὰ δὲ τοῦ ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1656 ἐτέρου διατάγματος τοῦ Δουκὸς Βερτούτσιου Βαλερίου, περιεβλήθησαν ἐπίσης οἱ δο. Γεώργιος, Μπέλλα καὶ Βιάνκος ἀδελφοὶ Μανδρικάρδη διὰ τοῦ μεριδίου τῶν ἐν Ζακύνθῳ φεουδαλικῶν ἀγαθῶν, τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ποτὲ ἀδελφὴν αὐτῶν Μαριέτταν, ἀποθανοῦσαν ἄνευ διαδοχῆς, διὰ τῶν ὁποίων εἶχε καὶ αὐτὴ περιβληθῇ, τὴν 28 Ἀπριλίου 1634.

Ἐπίσης διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Ἰανουαρίου 1664 ἀνανεωτικοῦ διατάγματος τοῦ Δουκὸς Δομνίκου Κονταρίνη, κατόπιν αἰτήσεως τῶν Γεωργίου, Ἰσαβέλλης καὶ Βιάνκου ἀδελφῶν Μανδρικάρδη καὶ τῶν Μαρίας καὶ Ἀναστασίας ἀδελφῶν Βαρβιάνη, τῶν μὲν πρώτων τέκνων τοῦ πτ. Νικολάου Μανδρικάρδη, τῶν δὲ δευτέρων τοῦ πτ. Κωνστ. Βαρβιάνη, — προσέτι δὲ τῶν Μάρκου, Ἀνδρέου, Ἀναστασίας καὶ Φραγκίσκης Ξανθοπούλου, τέκνων τῆς πτ. Μαρίνης θυγατρὸς τοῦ Ἀνδρέου Ραφομανίκη καὶ τῆς Πηγῆς, ἐπίσης θυγατρὸς τοῦ αὐτοῦ Α. Ραφομανίκη κληρονόμων τούτων τῶν πτ. Αἰμυλίας καὶ Κιαρέττας, τῆς μὲν θυγατρὸς τῆς Παντασιλέας, κόρης τοῦ πτ. Ἰωάν-

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο τεῦχος.

νου, υἱοῦ τοῦ πτ. Φιορέντσου Πελεγάνου, τῆς δὲ θυγατρὸς τῆς Σμεράλδας, κόρης τοῦ αὐτοῦ Φ. Πελεγάνου, περιεβλήθησαν ἅπαντες οὗτοι διὰ τῶν ἐν Ζακύνθῳ φεουδαλικῶν ἀγαθῶν, τῶν ἀνηκόντων ἀπὸ τοῦ 1634 εἰς τὰς ἀνωτέρω Αἰμυλίαν καὶ Κιαρέτταν, τὴν τελευταίαν σύζυγον τοῦ Νικολάου Μαυρικίου, ἐπιλεγομένου Πατζοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ἠγέρθησαν διαφοραὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν μεταξὺ τοῦ Γεωρ. Μανδρικάρδη καὶ ὡς ἐπιτρόπου τούτου τῶν ἀδελφῶν του Βιάνκου καὶ Ἰσαβέλλης, καὶ ἀφ' ἐτέρου τοῦ Ἰακώβου Σιγούρου πτ. Μάρκου, ὡς ἐπιτρόπου τῆς Ἀναστασίας συζύγου του καὶ Μαρίας γυναικαδέλφης του, θυγατρὸν τοῦ πτ. Κωνστ. Βαρβιάνη, ἐγένετο ἡ κατωτέρω διανομή, τὴν ὁποίαν ἑλληνιστὶ γραμμένην κατὰ τὸ τότε γλωσσικὸν ἰδίωμα κατωτέρω παρέχω:

« 1665 φλεβαρίου 22

Ἐμῖς τζόρτζις μαρτιγέκος καὶ μικέλις σουμάκις κοιτάδες, σβερο μοιραστάδες ψηφισμένοι καὶ παρακαλεστοὶ ἀπὸ τὸν εὐγενὴ ζαχαρία μανδρικάρδη, ὡς κουμέσος καὶ προκουρατόρος τῶν εὐγεν. σρ. Τζόρτζη καὶ σρ. μπιάνκου ἀδελφία μανδρικάρδη καὶ κυράτζας ζαμπέλας τὴν ἀδελφὴν τους, καὶ ἀπὸ σρ. Γιάκουμο Σιγούρο τοῦ εὐγ. σρ. Μάρκου, ὡς κουμέσος καὶ προκουρατόρος τῆς κυράτζας Ἀναστασίας τῆς συμβίας του καὶ τῆς κυράτζας μαρίας τῆς κουνιάδας του, γυνὴ τοῦ εὐγ. σρ. πέρου μπάρλσαμου καὶ οἱ δύο θυγατέρες τοῦ πτ. εὐγ. σρ. Κωνσταντῖν μαρμπία, διὰ νὰ τοὺς μοιράσουμε ὅλην τὴν φακολτὰ τῆς πτ. κυράτζας τζουάνα μπιάνκου, συμβία εἰς δεύτερο γάμο τοῦ εὐγ. σρ. Νικολάου μανδρικάρδη, μάνα καὶ κυρὰ ρεσπετίβε τῶν ἀνωθεν μερῶν τόσο φεουδάλε, ὥσαν καὶ λίμπερα ὑποστατικά καὶ πηγαίνοντας εἰς τόπον λεγόμενον Κυδώνι, σύνορο χωρίου Γαϊτάνη ἀπάνου στὸ κλεῖσμα ὅλο τὸ φεουδάλε ὁποῦ ἐκεῖ ἔχουν, ἤγουν σταφίδα, ἀμπέλι, χωράφι, σπῖτι, περιβόλι, τὰ ὁποῖα μετρώοντας καὶ σπιμάροντάς τα με τὸ ριγούαδο τῆς κουαλιτάς τους, ἐμοιράσαμε καὶ ἐχωρίσαμε διὰ μερικὸν τοῦ μέρους διὰ τὸν ὁποῖον ἱντραβενιέρε ὁ ἀνωθεν σρ. σιγούρος, ὡς ἀνω λεγόμεν, τὸ τέταρτον μερικὸν ἀπὸ ὅλον τὸ ἀνωθεν κλεῖσμα, ἤγουν τὸ περιβόλι ὅλον μὲ ὅσα δένδρη καὶ ἐληές εἶναι εἰς αὐτὸ τὸ ἕνα σπῖτι τὸ παλαιό, διότι τὸ καινούριο εἶναι ἀνάστημα με ἔξοδα τοῦ μέρους τοῦ αὐτοῦ σρ. σιγούρου με ὅλην τὴν ἐναντίο ὁποῦ εἶναι περὶ πουνέντε τῶν αὐτῶν σπιτιῶν με τὲς ἀγινάρες ἕως νὰ πάη νὰ εὔρη τὸν τράφον τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἔξη ἀξηνάγια ἀμπέλι ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ εἶναι στὸ αὐτὸ κλεῖσμα κατὰ τὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ καὶ ὅσα δένδρη καὶ ἐληές εἶναι εἰς τὸ αὐτὸ μερικόν.

(ἀκολουθεῖ)

Α. Χ. ΖΩΗΣ

ΕΝ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΝ ΟΝΕΙΡΟΝ ΔΙΑΛΥΘΕΝ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ 1854.

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ ΙΩΑΝ. ΑΛΦΟΝΣΑΤΟΥ ΤΥΠΑΛΔΟΥ

Κατόπιν τῶν μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Λυτικῶν ἐρίδων διὰ τὴν κατοχὴν τοῦ Παναγίου Τάφου, ἡ Ρωσία κατέλαβε τὰς παραδουναβίους ἐπαρχίας ὅπως ἐξαναγκάσῃ τὴν Τουρκίαν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τοὺς Ρώσους. Ἡ Τουρκία ὑποκινουμένη ὑπὸ τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποία ἐνεφανίζετο ὡς ἀποκλειστικὸς προστάτης τῶν Χριστιανῶν ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ρωσίας, τὸ 1853.

Ὁ πόλεμος, μετὰ τινὰς μάχας εἰς τὰς Ἡγεμονίας, μετεφέρθη εἰς τὴν Κριμαίαν, ὅπου πρὸς καταστροφὴν τοῦ ἰσχυροῦ λιμένος τῆς Σεβαστουπόλεως εἶχον συστρατεύσει, σύμμαχοι τῶν Τούρκων, οἱ Γάλλοι, οἱ Ἀγγλοὶ καὶ τὸ Πιδερμόντιον.

Ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Μεγάλην Ἰδέαν. Οἱ περὶ τὸν Ὁθωνα θέλοντες νὰ καταπραΰνουν τὴν κατακραυγὴν τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Βασιλέως διὰ τὰς προηγουμένας διπλωματικὰς ἀτυχίας του, ἐσκέφθησαν ὅτι ἦτο κατάλληλος περίστασις νὰ ἀποτρέψουν τὴν προσοχὴν του καὶ νὰ τοῦ θερμαίνουν τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα, διαδίδοντες ὅτι ἦλθεν ὁ καιρὸς ποὺ ἡ μικρὰ Ἑλλάς θὰ ἀπελευθέρωνε τοὺς ὁμοεθνεῖς τῆς καὶ τοὺς ἄλλους ὑποδούλους χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς, ἀνασχηματιζομένης τῆς παλαιᾶς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Πράκτορες καὶ ἀπεσταλμένοι ἐστάλθησαν ἄλλοι εἰς τὴν Θεσσαλίαν, Ἡπειρον, Μακεδονίαν καὶ Νήσους, ἐξεγείροντες τὸν λαόν, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὰ μέγала κέντρα τῶν ὁμογενῶν πρὸς συλλογὴν ἐράνων.

Οἱ γέροντες στρατηγοὶ τοῦ 21 καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἑλλην. στρατοῦ παρητοῦντο ἐνθουσιωδῶς καὶ σχηματίζοντες ἐπαναστατικὰ σώματα ἀπέρχοντο εἰς τὰς ὑποδούλους ἐπαρχίας, ἐφοδιαζόμενοι κρυφίως διὰ ὅπλων καὶ πυρομαχικῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ Πήλιον καὶ ἡ Πίνδος ἔγιναν μέγала ἐπαναστατικὰ κέντρα. Τὴν 2 Μαρτίου 1854 ἡ ἐπανάστασις εἶχεν ἐπεκταθῇ εἰς τὰ πλεῖστα μέρη. Ὁ Ὁθων νυχθημερόν συνεσκέπτετο μετὰ τῶν ὀπλαρχηγῶν καὶ κατέστρωνε στρατιωτικὰ σχέδια, ἐτοιμάζετο δὲ καὶ ὁ ἴδιος νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1854 ὁ Ὁθων ἔστειλεν εἰς τὴν Ἡπειρον

διὰ νὰ ὀργανώσῃ πολιτικῶς τὰς ἐπαναστατημένας ἐπαρχίας τῆς τὸν Ἰωάννην Ἀλφονσάτον Τυπάλδον. Ἀρχηγοὶ τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς Ἡπείρου ἦσαν οἱ στρατηγοὶ Κίτσος Τζαβέλλας καὶ Θεόδωρος Γρίβας. Οἱ πατριῶται καὶ ἡ σπουδάζουσα νεολαία τῶν Ἀθηνῶν διὰ διαδηλώσεων ἀπήτουν τὸν πόλεμον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐσύρετο ὁ Ὁθων παρακινούμενος ὑπὸ τῆς Ἀμαλίας, ἀψηφῶν τὰς ἀπειλὰς τῆς Γαλλίας καὶ θαυκαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ ὀνείρου ὅτι θὰ ἡγεῖτο ἑκατομμυρίων Ἑλλήνων.

Ἐνθουσιασμὸς ἀκράτητος καὶ πολεμικὸς ὀργασμὸς παρετηρήθη εἰς τὴν Ἐπτανήσον, ὅπου οἱ Κεφαλλήνες ὡς καὶ οἱ Ζακύνθιοι πατριῶται Ναθαναὴλ Δομενεγίνης, Γουλιέλμος Μινῶτος, Διον. Δραγῶνας, Δημήτριος Μπατέλης καὶ ἄλλοι προέβαινον εἰς στρατολογίαν ἐθελοντῶν καὶ σχηματισμὸν ἐπαναστατικῶν σωμάτων, τὰ ὁποῖα παρὰ τὸν ἄγριον διωγμὸν τῶν Ἀγγλῶν καὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν παραλίων διεκπεραιώοντο εἰς τὴν ἐναντι ἀκτὴν.

Ἡ ἐπανάστασις ὁμως τῆς Ἡπείρου εὐρεθεῖσα πρὸ τακτικοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ ἀπέτυχε.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Τουρκία διέκοψε τὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Τὴν 10ῃ Ἀπριλίου 1854 οἱ Πρέσβεις Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἐπίδωσαν τηλεσίγραφον εἰς τὸν Ὁθωνα, ἀνακοινούντες τὴν ἀπόφασίν των ὅπως ὑπερασπίσουν τὴν Τουρκικὴν ἀκεραιότητα, τὴν ὁποίαν εἶχον ἐγγυηθῇ διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Βιέννης μετὰ τῆς Πρωσίας καὶ Αὐστρίας, καὶ ἀπειλοῦντες τὸν Βασιλέα. Πράγματι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Γαλλία διὰ τοῦ Ναυάρχου de Tinan κατελάμβανε τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰς Ἀθήνας, ἐνῶ ὁ Ἀγγλογαλλικὸς στόλος κατεκράτει τὸν ἐμπορικὸν στόλον τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἰωάννου Ἀλφονσάτου Τυπάλδου, ὁ ὁποῖος ἔπαιξε μέγалаν ρόλον εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τῆς Ἡπείρου, εὕρισκονται τὰ πάρα κάτω 8 πολὺτιμα ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα μᾶς παραχωρήθησαν εὐγενῶς πρὸς δημοσίευσιν ἀπὸ τὸν υἱόν του καὶ ἐνδοξον Ναυάρχον μας κ. Κ. Ἀλφ. Τυπάλδον.

Ὁ Τυπάλδος (1818—1895) ἀπὸ τὰς ἀριστοκρατικωτέρας οἰκογενείας τῆς Ἐπτανήσου, μέγалаς νομομαθῆς καὶ ἀξιόλογος συγγραφεὺς ἐπιστημονικῶν ἔργων, διατέλεσε ἐπὶ Ὁθωνος εἰσαγγελεὺς καὶ ἐπὶ Γεωργίου Πρόεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους. Ἀπηλάμβανεν τῆς ἀμερίστου ἐμπιστοσύνης τοῦ Ὁθωνος.

Παραθέτομεν τὰ ἔγγραφα :

ΕΓΓΡΑΦΟΝ 1ον

1. Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς Ἰωάννου Ἀλ. Τυπάλδου πρὸς τὸν θεῖον του Ἀ. Ἀλφ. Τυπάλδου εἰς Κεφαλληνίαν 29 Ἰανουαρίου 1854—Ἀναγγέλλει τὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἑπειρωτῶν—αἱ Ἀθῆναι εἶναι στρατόπεδον ἀπὸ στίφη δπλιζομένων—ὁ Βασιλεὺς Ὀθων συμμερίζεται τὸ αἶσθημα τοῦ Λαοῦ—ζητεῖται ἡ συνεργασία τῶν Κεφαλλήνων εἰς ἐθελοντὰς καὶ χρῆμα—γνωρίζεται ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν θὰ ἔλθῃ εἰς Κεφαλληνίαν ὁ σοφὸς καὶ πατριώτης Ζακύνθιος Γεώργιος Τερτζέτης.

Πράγματι οἱ Κεφαλλῆνες ἔσπευσαν ἐνθουσιῶδεις εἰς τὸν Ἀγῶνα σχηματίσαντες σῶμα ἐπαν. στατικὸν ὑπὸ γενναίους ἀρχηγούς, τὸ ὁποῖον ἐνωθὲν μετὰ τῶν Ζακυνθίων ἀπετέλεσεν τὸ Ἑπτανησιακὸν τάγμα, με σημαίαν φέρουσαν τὸν Ἅγιον Διονύσιον καὶ Ἅγιον Γεράσιμον. Τὸ τάγμα ἐνωθὲν μετὰ τὸ σῶμα τοῦ στρατηγοῦ Τζαβέλλα εἰσῆλθεν εἰς τὸ Τουρκικὸν ἔδαφος, καὶ οἱ μὲν Κεφαλλῆνες κατέλαβον τὸ Μπάνιον, οἱ δὲ Ζακύνθιοι τὸ χωρίον Κομπότι.

Ἀθῆναι 29 Ἰουνίου 1854

ΑΓΑΠΗΤΕ ΦΙΛΕ,

Γνωρίζετε βεβαίως ὅτι ἐκινήθη ἡ σοβαρὰ καὶ σπουδαία ὑπόθεσις τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας, ζήτημα τὸ ὁποῖον δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ἐνασχολῇ τὰ πνεύματα τῶν χριστιανῶν καὶ ἰδίως τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων οἵτινες διατελοῦν ὑπὸ ξένην ἐξουσίαν, ξένοι εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν καί, καταγωγῆς Ἑλληνικῆς, λεγόμενοι ὑπήκοοι ἄλλοφίλων! Οἱ κάτοικοι τῆς Ἡπείρου ἔδραξαν τὰ ὅπλα καὶ ἀνεπέταξαν τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ! Οἱ κατακτηταί, οἱ ἄλλοτε ἀνδρεῖοι Μουσουλμάνοι, ἔντρομοι ἐκλείσθησαν εἰς τὰ φρούρια καὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς πολιορκοῦν. Ἰσως, καθ' ἣν στιγμὴν σὰς γράφω, ἔξεπόρθησαν ἤδη τὴν Πρέβεζαν καὶ τὴν Ἀρταν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Βασιλευμένης Ἑλλάδος τρέχουν εἰς βοήθειαν αὐτῶν, αὐτόχθονες καὶ ἐτερόχθονες, ἐν σύνθημα ἔχοντες, τὴν Ἐνωσιν τοῦ Γένους, τὴν ἀποκατάστασιν μιᾶς Ἑλληνικῆς Βασιλείας πραγματικῆς, ἀνεξαρτήτου, ἰσχυρᾶς, ἱκανῆς νὰ ἀνακτήσῃ τὴν προγονικὴν Κληρονομίαν! Τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν μου εἶναι ὁποῖον τὸ ἐπεθύμουν! Εἰς τὰς φλέβας τοῦ λαοῦ τοῦτου τῶν Ἀθηνῶν τρέχει αἷμα Ἑλληνικὸν καὶ μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ θὰ πείσωμεν τοὺς συκοφάντας τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων. Νέοι καὶ γέροντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες πάσης τάξεως καὶ πάσης καταγωγῆς ἀνθρώποι, δὲν ἔχουν παρὰ ἓν καὶ μόνον αἶσθημα, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Στεριαῆς Ἑλλάδος μετὰ αἰσιωτέρας ἐλπίδας, καὶ τὸ αἶσθημα αὐτῶν ἐκφράζονται διὰ τῆς συνεισφορᾶς οἱ μὲν τῆς περιουσίας των, οἱ δὲ τῆς ζωῆς των. Αἱ Ἀθῆναι εἶναι ἓνα στρατόπεδον. Δὲν βλέπει τις ἄλλο εἰμὴ στίφη ἀνδρῶν ὀπλιζομένων καὶ κατατασσομένων ὑπὸ τὰς σημαίας τῶν ἐνδόξων στρατηγῶν τοῦ 1821, οἱ ὁποῖοι πέρνουν τὸν δρόμον οἱ μὲν τῆς Ἡπείρου, οἱ δὲ τῆς Θεσσαλίας. Τὸ αἶσθημα τοῦτο τοῦ λαοῦ συμμερίζεται καὶ ὁ βασιλεὺς Ὀθων, ὅστις διατηρῶν τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς θέσεώς του, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πολιτικῆς, εἶναι τὸ ἰσχυρότερον ἐλατήριο τοῦ πατριωτισμοῦ τοῦ λαοῦ τοῦ.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ ἀγῶνος τί κάνομεν ἡμεῖς οἱ Ἑπτανηῖοι; Ἐμεῖς οἱ καλοὶ ἀθληταὶ τοῦ 1821; Ἐμεῖς οἱ παρηγωνισμένοι ἀπὸ

τὴν τράπεζαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνικότητος, οἱ δεσποζόμενοι, οἱ μαστιγοῦμενοι, οἱ ἀπαγχονιζόμενοι ἀπὸ τοῦ φιλελευθέρου ἀντιπροσώπου τῆς ξένης δεσποτίας; Ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ πραγματοποιήσῃτε τὰ αἰσθήματά σας καὶ νὰ ἐνεργήσετε εἰς τὴν ἔνωσιν ἡμῶν μετὰ τῶν ὁμοεθνῶν σας. Ἀφήσατε τοὺς Ἀγγλους προσωρινούς κατόχους τῶν βράχων σας καὶ μεταβῆτε εἰς τὰ πεδία τῆς Ἡπείρου. Ἐκεῖ θέλετε εὑρεῖ πολλοὺς συμπολίτας φίλους καὶ συγγενεῖς, συντρόφους τῶν κινδύνων τῶν ἀδελφῶν Ἑπειρωτῶν. Συνεισφέρετε οἱ μὲν τὰς φυσικὰς δυνάμεις, οἱ δὲ τὰ χρήματά σας. Οἱ νέοι ἂς ὀπλισθοῦν οἱ εὖποροι ἂς χορηγήσουν εἰς τοὺς ἀπόρους τὰ ἐφόδια. Κατασκευάσατε σημαίαν τῶν Κεφαλλήνων καὶ ἐλάτε νὰ ἐνωθῇτε ἀπέναντι τῆς Πρεβέζης, μετὰ τὰς σημαίας τῶν Ζακυνθίων, τῶν Κερκυραίων καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν ἐπαρχίων. Ἀλλ' ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι ὁ καιρὸς κατεπεῖγαι καὶ ἂν ἀργήσετε θὰ φθάσετε κατόπιν ἐορτῆς. Ἄλλοι θὰ ἀρπάσυν τὸν στέφανον εἰς τὸν ἐνδοξὸν ἀγῶνα.

Ἦτο βεβαίως περιττὸν νὰ κεντήσω τὴν φιλοτιμίαν ἀνδρῶν σοβαρῶν καὶ ἐνδομύχως αἰσθανομένων τὸ καθήκον. Τὸ αἶσθημά μου μετὰ παρέρσεν εἰς περριτολογία. Ἦθελα μόνον νὰ σὰς εἶπω ὅτι ἐπεθύμουν νὰ ἀκούσω ὅτι ἐσχηματίσατε μίαν ἐπιτροπὴν τῆς Ἐνώσεως, ὅτι ὁ ἔρανος τῶν ἀγαθῶν συμπατριωτῶν μου ἐστρατολόγησε πεντακοσίους Κεφαλλῆνες, τοὺς ἐφοδιάσει μετὰ τὰ ἀναγκαῖα καὶ τὰ πλοῖα τῶν ἀτρομήτων Λιβαθινῶν μεταφέρουν εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον. Καὶ ὅτι ἕκαστος ἐξ ἡμῶν τῶν ἀδελφῶν θέλει ταχθῇ ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτῶν καὶ θέλει συμμερισθῇ τοὺς κινδύνους καὶ τὴν τιμὴν ἐνὸς ἔργου.

Τὴν παροῦσαν μου θέλει σὰς ἐγγεγραψῇ ὁ Κύριος Γεώργιος Βέλλιος, γενναῖον τέκνον τῆς Ἡπείρου, μεταβαίνων εἰς Κέρκυραν διὰ τὸν προκείμενον σκοπὸν. Εἰς αὐτὸν ἡμπορεῖτε νὰ ἐμπιστευθῇτε καὶ πιστεύσατε εἰς τοὺς λόγους του. Μετ' ὀλίγον θέλει ἔλθῃ αὐτοῦ ὁ Γεώργιος Τερτζέτης, ὁ σοφὸς καὶ πατριώτης Ζακύνθιος. Μετ' αὐτοῦ θέλετε συμπράξει εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον.

Συγχρόνως γράφω εἰς τοὺς αὐτοὺς φίλους μας, ἐννοεῖται μετὰ τὰς προσήκουσας προφυλάξεις, νὰ ἀποτανοῦν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὅσους ἐξ αὐτῶν θεωρεῖτε ἀξιόους ἐμπιστοσύνης, παραλάβετε αὐτοὺς συμπράκτορας καὶ συμβουλοῦς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛΦ. ΤΥΠΑΛΔΟΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΝ 2ον

Προκήρυξις Ι. Τυπάλδου ἐκ Πατρῶν ἀναλαμβάνοντος τὴν πολιτικὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀγῶνος.

ΕΛΛΗΝΕΣ

Οἱ ἐν Εὐρώπῃ ὑπὸ τὴν δουλείαν τῶν Τούρκων ἀπολειπόμενοι ὁμοεθνεῖς ἡμῶν ἀποτινάσσουσι ζυγὸν βάρβαρον καὶ τυραννικόν, καὶ ἀνέλαβον τὰ ὅπλα ἀμυνόμενοι ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας, τιμῆς, ἐλευθερίας καὶ πίστεως. Ἡ Σημαία των εἶναι ἡ τοῦ Χριστοῦ, αἱ εὐχαί των ἡ φωνὴ τοῦ ἔθνους. Πᾶσα ψυχὴ εὐγενὴς ἐπεφυημεῖ εἰς τὸν ἀγῶνα των, πᾶσα καρδιά Ἑλληνικὴ αἰσθάνεται τὸν παλὺν τοῦ ἀδελφικοῦ φίλτρον, καὶ αἱ χεῖρες μας φέρουσαι ἐπουλομένας τὰς πληγὰς τῶν ἀλύσεων τῶν ἀντιχρήστων ἐκπορθητῶν τῆς κλασικῆς ἡμῶν γῆς, ἀναζητοῦσι βαρύτερα τὰ ὅπλα διὰ νὰ συνδράμωσι τοὺς ἀδελφούς. Ἅγιος ὁ ἀγὼν. Ὅστις δὲν εἶναι χριστιανὸς ἂς ἔλθῃ καθ' ἡμῶν.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν, θέλει εὐλογῆσαι τὰ ὅπλα μας, καὶ οὐ μὴ κατασχυνθῶμεν.

Ἀπολυθεὶς τοῦ ὄρκου τῆς ὑπηρεσίας μου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Σεπτοῦ Ἀνακτος ἡμῶν ἀπέρχομαι εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος. Πολλοὶ προηγέθησαν ἐμῷ, ἄλλοι ἐπέρχονται, ὅλοι θέλομεν συναντηθῆναι εἰς τὸ πεδὶον τῆς δόξης. Ἀποχαιρετῶν ὑμᾶς προσωρινῶς ἐνὸν εἰς τὰς ἰδικὰς σας καὶ τὴν ἰδικὴν μου φωνὴν Ὀμόνοια καὶ ἀγάπη.

Ἐπατήσιοι! Εἰς τὸ Στρατόπεδον θέλομεν συγκεντρωθῆναι περὶ τοὺς ὀπλαρχηγούς τῶν 1821. Ἀναχωρῶ ἀπλοῦς στρατιώτης, καλῶν συστρατιώτας, ἔχων ἀρχηγὸν τὴν σημαίαν τοῦ ΣΤΑΥΡΟΥ, ζητῶν ἐν ἔργοις τὴν δόξαν τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ ὀρκιζόμενος ν' ἀποθάνω στρατιώτης εἰς τὴν μάχην ἢ νὰ ἐπανέλθω πολίτης τοῦ Πανελληνίου. Διὰ νὰ στολίσωμεν τὸ τροπαιον τοῦ ἔθνους ὀφείλομεν ἕκαστος νὰ δρέψῃ δάφνας εἰς τὸ πεδὶον τῆς μάχης· μὴ χρονοτριβεῖτε ἐρίζοντες περὶ πρωτείων. Ἀνάξιος τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος ὅστις ἀπολείπεται τοῦ ἀγῶνος βραδυπορῶν μὲ λόγους κενούς ἐπικατάρτος ὅστις ἐπὶ ἰδία τιμῇ παρασκευάζει τὴν διχόνοιαν καὶ τὴν ἔριδα, ἀνάθεμα ὅστις κερδοσκοπεῖ ἐπὶ τοῦ αἵματος τῶν ἀδελφῶν πρὸς ἰδίαν ὀφέλειαν αὐτοῦ.

Χαίρετε! θ' ἀνταμοιθῶμεν ὅσον οὕτω εἰς τὸν δρόμον τοῦ Βυζαντίου.

Ἐκ Πατρῶν τὴν 6 Φεβρουαρίου 1854

Ι. Α. ΤΥΠΑΛΛΟΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΝ 3ον

Σχέδιον Ἰ. Α. Τυπάλλου διοικητικῆς ὁργανώσεως τῶν ἐπαναστατημένων Ἑπαρχιῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ λαοὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Χριστιανικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Βυζαντίου ὑποκύψαντες εἰς τὸν ζυγὸν ὄχλου βαρβάρου, ὅστις ὦν ἀνεπίδεκτος πολιτισμοῦ ἔνεκα τῶν ἀντικεινῶν ἀρχῶν τῆς θρησκοπολιτικῆς αὐτοῦ νομοθεσίας καὶ τῶν πεπαιτωμένων ἔξων τῆς βαρβαρικῆς αὐτοῦ ἀνατροφῆς, ἐθεώρησεν ὡς ἀνδράποδα τοὺς ὑποδουλωθέντας παρ' αὐτοῦ Χριστιανικοὺς λαοὺς καὶ οὐ μόνον τῆς προστασίας παντὸς νόμου καὶ πολιτικοῦ δικαιώματος, ἐστέρησεν αὐτούς, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ φυσικὰ καὶ ἀναφαίρετα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἰδιοκτησίας, τιμῆς καὶ συνειδήσεως, δὲν ἀνεγνώρισεν εἰς τοὺς Χριστιανούς.

Τοιαύτη δὲ κατάχρησις τῆς βίας τῶν ὅπλων ἀντιβαίνει εἰς πάντα νόμον θεῖον καὶ ἀνθρώπινον καὶ ἐπιβάλλει ἰδίως εἰς τοὺς ὑποδουλωθέντας λαοὺς τὸ καθῆκον νὰ ἀπωθήσῃ αὐτοὺς δι' ἰδίας δυνάμεως, ὅχι μόνον διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπελευθέρωσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπαργάπτων δικαιωμάτων τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς θρησκείας.

Ὅτι τὴν Τουρκικὴν δυναστείαν οὐδέποτε ἀναγνώρισαντες ὡς νόμιμον καὶ πραγματικὴν οἱ ὑποδουλωθέντες εἰς αὐτὴν Χριστιανικοὶ λαοί, διεμυρτήθησαν ἀείποτε διὰ τῶν ὅπλων ἀμυνόμενοι τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ὅπου ἀμυδρὰ ἐλπίς τῆς ἐπιτυχίας τῶν ὅπλων αὐτῶν ὑπῆρχε. Παρὰ πᾶσαν δὲ προσδοκίαν τῶν ἀποκλεισθέντες τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος παρὰ τῶν συμμάχων Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἀνέλαβον καὶ ἤδη τὰ ὅπλα πρὸς ἀνάγκησιν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐπικαλούμενοι τὴν ἀρωγὴν καὶ τὴν ἀντίλη-

ψιν καὶ τὰ Χριστιανικὰ αἰσθήματα τῶν πεπολιτισμένων λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Οἱ ἐπαναστατήσαντες λαοὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐμπιστευθέντες τὴν διεύθυνσιν τῶν ὅπλων πρὸς εὐδωσιν τοῦ ἀγῶνος ἀνέθεσαν εἰς τοὺς ὑποφαινομένους ἰδίως τὸ καθῆκον τῆς ὁργανώσεως προσωρινῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν αἵτινες μέχρι τοῦδε πραγματικῶς ἐπέτυχαν ν' ἀποβάλῃσι τὴν ἐξουσίαν τῶν Τουρκικῶν ὅπλων καὶ νὰ μένουν ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι.

Ψηφίζομεν

1) Κηρύσσοντες ἀνεξαρτήτους καὶ αὐτονόμους τὰς ἐπαρχίας εὐχόμεθα ὅπως ἀποτελέσουν ἐν καὶ μόνον κράτος ὑπὸ τὸν Βασιλέα Ὁθῶνα, θέλουσι δὲ συμπράξει εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ ἔθνους διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν.

2) Διορίζεται Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ συγκειμένη παρὰ τῶν κ. κ. εἰς ἣν ἀνατίθεται τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπεύσεως πρὸς τὰ ξένα κράτη τῶν Ἑπαρχιῶν, αἵτινες εἰς τὸ ἐξῆς καθίστανται πραγματικῶς ἀνεξάρτητοι καὶ ἵνα φροντίξωσι περὶ τῶν προμηθειῶν καὶ διατηρήσεως καὶ συντηρήσεως τοῦ στρατοῦ καὶ εὐδωσιν τοῦ ἀγῶνος ἐξευρίσκοντες τοὺς ἀναγκαζομένους πόρους καὶ μέσα καὶ ἐπαγρυπνοῦντες εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων τῶν κατοίκων.

3) Οἱ κάτοικοι ἢ πάροικες τῶν ἐπαρχιῶν, οἱ ὁμογενεῖς ἢ ἄλλοθενεῖς ἀδιαφόρως, μένοντες εἰς τὸν Ἑθνικὸν ἀγῶνα θέλουσι προστατεύεσθαι παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐξάσκησιν τῆς θρησκείας καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ προσώπου, τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ, ἀντενεργῶντες δὲ διὰ τῶν ὅπλων ἢ κατασκοπειῶν ἢ ψευδῶν διαφημίσεων ἢ δολίων εισηγήσεων εἰς τὴν κατάργησιν τῆς Ὁθωμανικῆς δυναστείας καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους, ὡς προδότης τῆς πατρίδος θέλουσι δικάζεσθαι καὶ τιμωρεῖσθαι κατὰ τοὺς Χριστιανικοὺς νόμους ὑπὸ πολεμικῶν συμβουλίων διοριζομένων ὑπὸ τῶν σωματάρχων ἢ φρουράρχων ἐκάστης ἐπαρχίας.

4) Ἡ ἐπιτροπὴ προεδρευομένη παρὰ τοῦ ἀρχαιότερου θέλει συγκροτεῖσθαι νομίμως διὰ τῆς παρουσίας τριῶν τουλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ ἀποφασίζει διὰ πλειοψηφίας. Ἐν περιπτώσει δὲ διχοψηφίας θέλει ἐπικρατῆ ἡ γνώμη τοῦ προεδρευόντος.

5) Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκλέγει τὸν Γραμματέα αὐτῆς ὅπως παραυρίσκεται εἰς τὴν διάσκεψιν καὶ θέλει συντάσσει τακτικὰ πρακτικὰ τῶν ἀποφάσεων καὶ φυλάσσει τὸ ἀρχεῖον τῆς ἀλληλογραφίας καὶ πάσης πράξεως αὐτοῦ.

6) Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ θέλει προσδιορίζει τὸν τόπον τῆς ἑδρας αὐτῆς ἐντὸς μιᾶς τῶν ἀγωνιζομένων ἐπαρχιῶν.

7) Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ συνθηκολογῇ μετὰ τῶν ξένων δυνάμεων πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἀγῶνος ἢ περὶ τοῦ ὀριστικοῦ ἢ προσωρινοῦ παραχωρήσεως μέρους ἢ ὅλου τοῦ ἐδάφους ἐπαρχίας τινός. Ὁφείλει δὲ, παρουσιαζομένων τοιοῦτων ζητημάτων, νὰ παρακαλῇ τὴν ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἑθνικῶν πληρεξουσίων τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὴν ἑδραν αὐτῆς.

8) Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ δύναται κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγῶνος νὰ ἀποστέλλῃ, εἰς τὰ ξένα κράτη ἀντιπροσώπους αὐτῆς διὰ τὴν ἐνέργειαν εἰδικῶν πράξεων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος.

9) Θέλει διορίζεσθαι ὑφ' ἐκάστης ἐπαρχίας εἰς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς διὰ τὴν ὥς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ἐνέργειαν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς τάξεως. Ἡ ἔδρα τῆς διαμονῆς τοῦ Ἐπαρχοῦ προσδιορίζεται παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ δὲ δικαιοδοσία καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἐπαρχοῦ θέλει κανονίζεσθαι δι' ἐκάστην περίπτωσιν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἰδίᾳ δὲ θέλει ἐνεργεῖ ὁ Ἐπαρχος τὰ καθήκοντα τοῦ φροντιστοῦ δι' ἐκάστην ἐπαρχίαν.

10) Εἰς ἐκάστην πόλιν, κώμην ἢ χωρίον, εἰς δημογέρον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Ἐπαρχοῦ, παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς διοριζόμενος, θέλει ἐπιτηρεῖ ἐπὶ τῶν διοικητικῶς ἢ δικαστικῶς ἀσκουμένων ἔργων.

11) Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς κατοίκους ἀναλόγως τῆς καταστάσεως ἐκάστου τὰ χρεῖα τῆς συνεισφορᾶς τῶν πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἀγῶνος ἀναγκασιούτων ἐράνων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δι' εἰδικῶν ψηφισμάτων θέλει κανονίσει τὰ τῆς ἀπονομῆς τῆς Δικαιοσύνης κτλ.
(ἔχει συνέχεια)

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Ἔνα σωρὸ χαμόγελα κίτρινα, κόκκινα, γαλάζια, μέσα στὸ κοιμητήρι κεῖνο τὸ Ψυχασάββατο...

Σκόρπια πάνου στὰ γυαλιστερά μάρμαρα ἢ βαλμένα σὲ σχῆμα σταυροῦ ἀπ' τ' ὠχρὸ χέρι κάποιας εὐλαβικῆς μαυροφόρας, μνήσκουν ἐκεῖ σὰν ἕνα κομμότι ζωῆς μέσα στὸ θάνατο. Κι' εἶναι κάθε λογῆς χαμόγελα, κίτρινα, κόκκινα, γαλάζια, μὰ πάνου ἀπ' ὅλα κάτι σκοῦρα μαβιά χαμόγελα, σὰν τὸ θλιμμένο πικρόγελο λυπημένης κοπέλλας.

Τὸ φεγγάρι, ὀλοστρόγγυλο καὶ πορτοκαλλί βγῆκε πίσω ἀπὸ ἀπὸνα συννεφάκι νὰ κάνῃ τὸ βραδυνὸ του περίπατο στὸ σκοτεινὸ στερέωμα καὶ τύλιξε τὸ σιωπηλὸ κοιμητήρι μ' ἕνα πλεμμάτι ἀσημόχρυσο καὶ διάφανο ποὺ τὸ τρυπᾶνε μὴ τῆς κορφῆς τους τὰ πρασινόμαυρα κυπαρίσσια.

Σκοῦρα κι' ἀμίλητα κι' αἰώνια συλλογισμένα τὰ παλιὰ τὰ κυπαρίσσια κρατοῦν κρυμμένες μέσα τους ὅλες τὶς τραγωδίες ποὺ εἶδανε, κεῖ στὸ σιωπηλὸ κοιμητήρι. Ποτέ δὲ μιλάνε. Καὶ μόνο τὶς παγωμένες νύχτες τοῦ χειμῶνα, τὴν ὥρα ποὺ κανεὶς δὲν τὰ βλέπει, ὅταν οὐρλιάζει τ' ἀγέρι μεσ' στὸ πηχτὸ σκοτάδι, τ' ἀκοῦς νὰ ξεσπᾶνε σὲ θρήνο ἀτέλειωτο, σὰν κάποιες καρδιές ποὺ προσμένουν τὸ σκοτάδι γιὰ νὰ ξεσπάσῃ ὁ πόνος ποὺ τόσο καλὰ κρύψανε ἀπ' τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων...

Ἡ καμπάνα κάποιου μοναστηριοῦ ἀκούστηκε ἀπαλόγηχη κι' ἀλαργινῇ νὰ καλῇ, ψηλὰ ἀπ' τὸ βυσσινὶ τῆς θόλο τοὺς καλόγερους στὴ νυχτερινῇ προσευχῇ. Ἦτανε μεσάνυχτα.

* *

Σὰν μιὰ πνοὴ πέρασε πάνου ἀπ' τὰ λουλούδια ποὺ βρισκόταν πάνου στὰ γυαλιστερά μάρμαρα. Μιὰ ἀπαλότανη πνοή, ἀπαράλλαχτη μὲ τὴ «πνοὴν ζωῆς» τῆς Γενέσεως κι' ἄξαφνα οἱ κίτρινοι νάρκισσοι, οἱ κόκκινες ἀνεμῶνες, τὰ γαλάζια ζουμπούλια, οἱ μαβιοὶ κρίνοι πῆραν ὅλα ζωή.

—Καλησπέρα, ψιθύρισε ἕνα ζουμπούλι στὸ διπλανὸ του τὸν κρίνο.
—Μὰ ποῦ βρισκόμαστε; φώναξε ἕνας νάρκισσος, σηκώνοντας μ' αὐτὰρέσκεια τὸ κεφάλι του.

—Στὸ κοιμητήρι, εἶπε ὁ κρίνος ποὺ ἦταν πάντα καλὰ πληροφορημένος.

—Τί σημαίνει κοιμητήρι; ρώτησε δειλὰ μιὰ ἀνεμῶνα.

—Τί; Δὲν ξέρεις; κοιμητήρι εἶναι κεῖ ποὺ βάνουν τοὺς νεκροὺς· κι' ὁ κρίνος κούνησε μὲ καμάρι τὸ κεφάλι σὰν μαθητοῦδι ποὺ ἤξερε καλὰ τὸ μάθημά του.

—Τοὺς νεκροὺς; μὰ τί εἶναι οὗτό; ξαναρώτησε πιὸ δειλὰ ἡ ἀνεμῶνα.

—Τί ἀμάθεια! γρίνιασε ὁ νάρκισσος. Νεκρὸς εἶνε ὁ ἄνθρωπος ποὺ οὔτε μιλάει, οὔτε κουνιέται.

—Μ' αὐτὸς λέγεται κοιμισμένος, τόλμησε νὰ πῇ ἡ ἀνεμῶνα.

—ὦ! Κουτὴ! νεύρισε ὁ νάρκισσος καὶ δὲν ξαναμίλησε. Μὰ ὁ κρίνος πῆρε τὸ λόγο.

—Ὁ κοιμισμένος κάποτε θὰ ξυπνήσῃ, ὁ νεκρὸς ὅμως ποτέ.

—Ποτέ; Τί περιεργο! θαύμασε ἡ ἀνεμῶνα.

—Διόλου περιεργο. εἶπε τὸ ζουμπούλι· εἶναι πολὺ θλιβερὸ μάλιστα. Εἶνε ὅπως συμβαίνει σὲ μᾶς, ὅταν μαραθοῦμε.

—Ἀλήθεια; Οἱ καημένοι οἱ νεκροὶ λοιπὸν εἶν' ἄνθρωποι μαραμένου;

—Μὰ πάνου-κάτου...

—Τὶ δυστυχισμένοι ἀλήθεια ποὺ θᾶναι, χωμένοι βαθεῖα κάτου ἀπ' τὸ ὕγρὸ τὸ χῶμα, δίχως φῶς καὶ δίχως ἀέρα, ἐκεῖ ποὺ βρίσκονται, μὲ τὸ συμπάθειο, κι' οἱ ρίζες μας! εἶπε συλλογισμένα ὁ λεπτὸς ὁ κρίνος.

Μὰ τὸ φεγγάρι τὸ πολύξερο, ποὺ δὲν εἶχε γιὰ τὴν ὥρα ἀνακατωθῇ στὴ κουβέντα, γέλασε τώρα. Σίγουρα δὲν θάχε τὴν ἴδια γνώμη...

—Ἀκουσα ἀκόμα τοὺς ἀνθρώπους νὰ μιλάνε γιὰ τὴ ψυχὴ, ποτέ ὅμως δὲν ἐκατάλαβα τί εἶναι αὐτὴ ἡ ψυχὴ, εἶπε ὁ κρίνος.

—Πῶς τόπες; ρώτησε ἡ ἀνεμῶνα.

—Ψυχή, πρόφερε ὁ κρίνος τονίζοντας τὰ γράμματα.

—Πρῶτη φορὰ ποὺ τ' ἀκούω! εἶπε τὸ ζουμπούλι. Θᾶναι δίχως ἄλλο καμμιὰ κουταμάρα ἀπ' αὐτές ποὺ ζεφουρνίζει συχνὰ τ' ἀνθρώπινο μυαλό.

—Ἀκουσα νὰ λένε πῶς πετάει. Μὴν εἶναι κανένα πουλί; ξανάπε ὁ κρίνος.

—Μπορεῖ... ἴσως νᾶναι σὰν τ' ἀηδὸνι ποὺ μᾶς τραγουδοῦσε κάθε βράδυ τόσο γλυκὰ στὸν κῆπο ποὺ ἤμουν πρὶν νὰ μὲ κόψουν, πρόσθεσε ἡ ἀνεμῶνα ὕστερα ἀπὸ σκέψη.

—Μπᾶ! μπᾶ! Κάτι ἄλλο εἶναι, εἶπε ὁ κρίνος. Ἄν ἤξερα μονάχα τί.

—Καὶ δὲ ρωτᾶμε τὸ φεγγάρι; πρότεινε τὸ ζουμπούλι. Αὐτὸ ποὺ βρίσκεται τόσο ψηλὰ καὶ δὲ γίνεται πράμα ποὺ νὰ μὴ τὸ δῇ, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ξέρῃ. Νὰ δῆτε ποὺ θὰ συμφωνήσῃ μὲ μένα.

Καὶ ρώτησαν τὸ φεγγάρι.

—Δὲν εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς τόσες κουταμάρες ποὺ κατέβασε τ' ἀνθρώπινο μυαλό;

Μὰ τὸ φεγγάρι δὲ μίλησε. Γέλασε μόνον πάλι. Φαινόταν καθαρὰ πῶς δὲν εἶχε τὴν ἴδια γνώμη...

—Ἀχ! νύσταξα. χαμοουρήθηκε ἡ ἀνεμῶνα. Ἐχει δίκιο τὸ ζουμπούλι· κάπια κουταμάρα θᾶναι. Δὲν ἀξίζει νὰ χαλᾶμε τὸ κεφάλι μας.

—Μοῦ φαίνεται πῶς δὲν ἔχετε ἄδικο, συμφώνησε τέλος κι' ὁ κρίνος.

* *

Μὰ τὸ φεγγάρι ξαναγέλασε...

Κέρκυρα, 1935.

ΚΩΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

Κ. ΠΑΛΑΤΙΑΝΟΥ

Η ΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΕΠΙ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ (1799-1207)

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΥΛ. ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Εἰς τὸ ἰδιωτικὸν Ἀρχεῖον τοῦ ἄλλοτε ἀκμάσαντος ὡς ἰογίου καὶ ὑπουργηματίου ἐν Ἑπτανήσῳ Στυλιανοῦ Βλασοπούλου (1748—1822) εὑρον τέσσαρα ἐπίσημα ἔγγραφα, ἀναγόμενα ἰδίως εἰς τὴν δρᾶσιν τοῦ Κόμητος Ἰωάννου Καποδιστρίου (Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἰονίου Πολιτείας), τοῦ Κόμητος Γεωρ. Μοτσενίγου, Ζακυνθίου καὶ γενικοῦ πληρεξουσίου τῆς Ρωσίας ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ τοῦ Στυλ. Βλασοπούλου, πρυτάνεως τῆς Λευκάδος, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν οἱ Ρῶσοι ἐπροστάτευον τὰς Ἰονίους Νήσους, ὅπου εἶχε ἰδρυθῇ ἡ πρώτη ἀνεξάρτητος ἡ ἡμιανεξάρτητος Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἡ Δημοκρατία τῆς Ἑπτανήσου.

Καὶ τὰ τέσσαρα δημοσιευόμενα ἐνταῦθα ἔγγραφα ἀναφέρονται εἰς τὴν ὁχύρωσιν τῆς Ἀγίας Μαύρας πρὸς ἀντιμετώπισιν ταῦ κινδύνου τοῦ Ἀλῆ—Πασᾶ. Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη εὗρίσκετο τότε εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν μετὰ τὴν Ρωσίαν, τὰ δὲ στρατεύματα τῶν δύο υἱῶν τοῦ τυράννου τῆς Ἡπείρου, Βελῆ καὶ Μουχτάρ, εἶχον ἐπιτεθῇ πλειστάκις κατὰ τῶν ὁχυρωμάτων τῆς Λευκάδος, τὴν ὁποίαν ἐποφθαλμιούσε ὁ Ἀλῆς. Χάρις ὅμως στὴν γενναιότητα τῶν ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Στέντερ ὑπερασπιστῶν Ρώσων, τοῦ συνταγματάρχου Gaius καὶ Γάλλου μηχανικοῦ Michaud καθὼς καὶ τῶν Σουλιωτῶν, Ἡπειρωτῶν, Ἀκαρνάνων καὶ Λευκαδίων ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Ἰγνάτιον τῆς Ἀρτης καὶ Στ. Βλασόπουλον, καὶ τοῦ Ρωσικοῦ στόλου ὑπὸ τὸν ὑποναύαρχον Grieg, αἱ ἐπιθέσεις ἀπεκρούσθησαν. Ἡ γενικὴ ἐποπτεία τῶν πολεμικῶν πραγμάτων ἐν Λευκάδι εἶχε ἀνατεθῇ τότε παρὰ τῆς Ἑπτανήσου Γερουσίας καὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Ρώσου πληρεξουσίου εἰς τὸν νεαρὸν Κόμητα Ἰωάννην Καποδίστριαν.

Κέρκυρα, Ἰανουάριος 1935

ΚΩΝΣ. ΠΑΛΑΤΙΑΝΟΣ

I

S. E. IL SINGR VLASSOPULO, PRITANO DI STA MAURA

ECCELLENZA

Riportandomi al tenore del precedente mio ufficio dei ^{21 Nov}/_{3 Dec} il presente serva a V.E. (e lo comunichi tosto per esteso al Comando militare) per un' ultimo impulso, onde sieno con la maggior possibile celerità ridotte a termine le progettate Fortificazioni.

Dietro l' invasione fatta da Aly Pascià nella Piazza di Prevesa in aperta violazione dei Trattati coll' Augusta Mia Corte, non vi è più luogo a dubitare delle ostili Sue intenzioni anche contro codesta Piazza. Egli non attende che l' opportunità, e spera su di una rottura di Pace per porre a profitto le sue tendenze.

Mi rivolgo a S. E. il Sigr General Nasimoff ed a S. E. il Sigr Contr' Ammiraglio Grieg onde sia fornito il Comando militare di codesta Piazza d' istruzioni e de' necessari sovegni onde nulla manchi ad una valida difesa.

È sorto pure il benemerito Console di Prevesa Vlassopulo ad esplorare ogni movimento del scaltro vicino per rendere tosto intesa a V. E. ed il Militare Comando onde a loro servi di regola dovendo stare sempre alla difensiva evitando ogni provocazione.

E qui con la più distinta Considerazione ho l'onore di dirmi. D. V. E. Dmo Obbmo Servitore.

Corfù, 27 Nov—9 Dic 1806.

C. G. MOCENIGO

II

A. S. E Sigr STELLIO VLASSOPULO
Pritano di S. Maura

ECCELLENZA

Passa, e si intratiene costà per oggetti relativi al servizio di Sua Maestà il mio Augusto Padrone il Consigliere di Collegio Sigr Conte Capodistria. Colgo questa opportunità per raccomandare al medesimo la più diligente osservazione intorno a quanto si è operato per la difesa e custodia dello Stato disciplinata già anco per codesta Isola dalle deliberazioni prese dall' Eccmo Senato in seguito agl' uffizi ch' io gli ho indirizzato.

Vorrà l' E. V. prestar piena fede a tutto ciò, che lo stesso Sigr. Consiglier sarà per comunicare a mio nome intorno all' oggetto medesimo importantissimo della difesa del Paese a cui Ella degnamente presiede. Ella vorrà in pari tempo accogliere e secondare le misure, che esso fosse per proporle, tanto per dare la maggior estesa ed attività all' armamento medesimo, come per conciliare con questo il felice sviluppo dello Spirito Publico e la più costante dedicazione verso la causa comune, e l' Augusta mia Corte che la sostiene possentemente.

Protesto frattanto all' E. V. la mia predistinta considerazione,

Di V. E Dmo Obbmo Servitore

Gorfu ¹⁶/₂₈ Marzo 1807

C. G. MOCENIGO

III

S. E. SR. PRITANO DI S. MAUSA

Le 15 Aprile 1807 Zante

ECCELLENZA

Essendo qui in commissione per servire agli ordini di S. E. il Sigr C. Mocenigo, devo anco, indirizzare l' inclusa a Monsignore dell' Arta che da alquantigiorni deve essersi costà trasferito. La unisco alla presente pregando V.E. di fargliela rimettere nelle proprie mani. Colgo

questa occasione per protestarle la mia ossequiosa stima e Considerazione.

D. V. E. Dev: Ob: Servitore
(T.S.) C. GIOV: CAPODISTRIAS

IV

S. E. il Sigr co. C. MOCENIGO Cavr Plenipo/rio etc. etc.

ECCELLENZA

In questo punto giunse barca da Itaca che mi recò lettere tanto di S. E. Pritano del Zante, quanto del Nob: Sigr Co: Capodistria consigliere di Collegio. Contengono esse che lettere private ed avvisi vocali di persone sebbene volgari annunciano che i due figli di Aly Pascià Muctar e Velly preparino una spedizione marittima contro il Zante, e che a quest'oggetto raccolgono navigli e truppe da sbarco nel golfo di Lepanto. Il Pritano mi trasmette pure il paragrafo di lettera che da Patrasso capitò a Zante, e che sembra essere il vero fondamento di questa notizia. E l'uno e l'altro di questi distinti soggetti convengono nella relazione che questi navigli e questa truppa che si va apportando potrebbe anche essere diretta contro altra isola, anziché contro il Zante. A me sembra più probabile, posto che tal forza vi sia, che essa sia destinata per qui onde coll'unione di tutte le sue forze tentar qualche impresa contro quest'Isola. Non sembra probabile che il Vesire voglia attaccare due luochi così lontani e dividere le sue forze in due parti. Sembra bensì credibile ch'egli le unisca per tentare un solo colpo; il nostro armo non deve farci temere, nemmeno quest'aggiunta di forze. Il sigr Co: Capodistria richiede dal Militare Comando una marittima forza che manca al Zante per poter dirigere la sua azione contro quell'ammasso di bastimenti e barche che vi sono a Lepanto, e mi prega di sollecitarla presso S. E. il Generale. Io non tardai d'informarlo del contenuto delle mie lettere, benchè sotto mio plico gli sia giunta una dello Strenno Sigr Comandante.... (Ἀνσανάγνωστος). Ebbl. in risporta che egli partecipa l'emergente a S. E. Generale Nasimoff, e che frattanto recherà quegli ajuti che gli saranno possibili.

O poi la Compiacenza di rendere intesa la virtù di V. E. che con lettera del N. H. Pritano d' Itaca in data delli 26 corr. vengo raguagliato come dagl' Itacensi sia stata arrestata una bracciera Messolongiotta diretta per Preveza, nel cui bordo è stato ritrovato un grosso cannone cacciatore di bronzo di gran portata, quale era coperto dal sale, di cui in apparenza era carica quella bracciera, e come avendo penetrato esservi pure altra barca con munizioni da guerra, armò tosto due barche una delle quali va a porsi a Fiscardo, l'altra vesso il capo—Ducato per attenderla al varco, e cercar di predarla.

S. Maura li 27 Aprile 1807.

Dell' E. V. Umil/mo Dev/mo Ser/re

STELIO VLASSOPULO

H ΖΑΚΥΝΘΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΒΕΝΕΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΗΤΑΣ

Γ'

H ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΗΤΟΥ ΜΠΑΣΑΔΟΝΑ

Ὁ προνοητής οὗτος ὑπηρέτησεν εἰς τὴν Ζάκυνθον ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1543 μέχρι Δεκεμβρίου 1545. Τὴν ἐκθεσὶν τοῦ ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βενετικὴν Γερουσίαν κατὰ τὴν 6 Μαρτίου 1546. Ἀντιθέτως πρὸς τὸν προκάτοχόν του ὁ Μάρκος Μπασαδονᾶς ἐπεξετάθη ἐπὶ διαφορῶν ζητημάτων, διό ἡ Ἐκθεσίς του παρουσιάζει ἐνδιαφέρον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκθέσεως πληροφοροῦμεθα ὅτι προηγουμένως ἀνέπτυξε προφορικῶς εἰς τὴν Γερουσίαν τὰ διάφορα ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐκθέτει ἤδη καὶ ἐγγράφως ἐν συντόμῳ. Δέον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἐσφαλμένως ὁ Σάθας διορθώνει τὸν Προνοητὴν γράφων ὅτι οὗτος διεδέχθη τὸν Βαρβαρίγον, διότι μεταξὺ Βαρβαρίγου καὶ Μπασαδονᾶ ὑπάρχει ὁ Προνοητής Ἰωάννης Φραγκίσκος Μαλιπιέρο κυβερνήσας τὴν νῆσον ἐπὶ διετίαν (1541—1543). Εἶνε συνήθῃ δυστυχῶς εἰς τὸν Σάθαν τὰ σφάλματα, τὰ ὁποῖα μειώνουν τὸ κολοσσαῖον ἀληθῶς ἔργον του.

Ἐν ἀρχῇ ὁ προνοητής ἐκφράζει τὴν χαρὰν τοῦ διότι ἡ νῆσος ἐπροόδευσε κατὰ τὸν πληθυσμὸν καὶ ἐν γένει καθ' ὅλα τὰ ζητήματα. Καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν αὐξήσιν βεβαιώνει ὅτι κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν εὗρε πληθυσμὸν 20,214 κατοίκων, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 4020 ἦγον ἡλικίαν 19 ἕως 50 ἐτῶν, ἦσαν ἐπομένως ἱκανοὶ νὰ φέρουν ὄπλα. Λεπτομερῶς ἡ ἀπογραφὴ δίδει τοὺς ἀκολούθους ἀριθμούς:

Εἰς τὸ φρούριον, οἰκίαι 256, ψυχαὶ 1702, μάχιμοι 248.

Εἰς τὴν παραλίαν οἰκίαι 1837, ψυχαὶ 7961, μάχιμοι 1370.

Εἰς τὴν Πόχαλιν οἰκίαι 56, ψυχαὶ 358, μάχιμοι 71.

Εἰς τὰ 45 χωρία, οἰκίαι (κενόν) ψυχαὶ 10693, μάχιμοι 2331.

Κατόπιν ἐπεκτείνεται εἰς λεπτομερείας περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὁχυρώσεως τοῦ φρουρίου διὰ νὰ καταστή ἀπόρρητον. Καὶ αὐτὸς ἐπίσης ὑποδεικνύει τὸ τρωτὸν καὶ ἀσθενὲς αὐτοῦ μέρος καὶ συνιστᾷ τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἐνίσχυσίν του.

Μίαν ἔλλειψιν σημαντικὴν εὐρίσκει ὁ Προνοητής, ὅτι δηλαδὴ δὲν ὑπάρχουν ἐκεῖ τρόφιμα ἀρκετὰ διὰ τὴν διατροφὴν τῆς φρουρᾶς καὶ τῶν πολεμιστῶν ἐν γένει, ἐν περιπτώσει ἀποκλεισμοῦ. Διὰ τοῦτο συνιστᾷ ὅπως τὸν σίτον ὁ ὁποῖος ἀποθηκεύεται εἰς τὴν παραλίαν τὸν ἀναβιβάσουν εἰς τὸ φρούριον ὅπου ὑπάρχει κατάλληλος ἀποθήκη. Ἐτέρα μεγάλη ἔλλειψις εἶνε ἡ τοῦ ὕδατος. Τοῦτο δὲ δὲν δύναται ἄλλως νὰ διορθωθῇ παρὰ μόνον διὰ τῆς κατασκευῆς στερνῶν. Ἦσαν δύο προηγουμένως, αὐτὸς δὲ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του ἔκαμε μίαν τρίτην, χρησιμοποιήσασαν ἐλάχιστον. Φαίνεται ὅμως ὅτι τὴν κατασκεύασε μὲ ἀγγαρίαν, διότι λέγει ὅτι ἐδαπάνησε μόνον ἐπὶ δουκάτα (!) ἐνῶ μία, προηγουμένως κατασκευασθεῖσα, ἐκόστισε πλέον τῶν ἐπτακοσίων, διότι προσελήφθησαν τεχνίται οἱ ὁποῖοι εἰργάσθησαν 42 μῆνας διὰ νὰ τὴν κατασκευάσουν, δι' ἐκείνην τὴν ὁποῖαν κατασκεύασεν οὗτος δὲν ἐπλήρωσε κανένα ἐργολάβον, ἀλλ' ἐχρησιμοποίησε τὸν πρωτεργάτην (Protho) ὀνόμαζόμενον Τζώρτζην Σερεντήν, «ὁ ὁποῖος λαμβάνει ἀπὸ τὸ ταμεῖον δουκάτα 24 καὶ εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἐργάζεται

ὁσάκις εἶναι ἀνάγκη εἰς τὸ μέγαρον καὶ εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν πολεμοφοδίων, τώρα δὲ εἰς τὰς οἰκίας τῶν δύο Συμβούλων». Ὁ Προνοητὴς τὸν συνιστᾷ ὅπως τοῦ αὐξηθῇ ὁ μισθὸς «διὰ τὰ δύναται νὰ συντηρῇ τὴν πολυμελὲς οἰκογένειάν του καὶ ἐξακολουθήσῃ νὰ ὑπηρετῇ, ἰδίως δὲ συνιστᾷ νὰ διαταχθῇ νὰ κατασκευάσῃ ἄλλας δύο στέρνas, διότι αἱ ὑπάρχουσαι δὲν εἶνε ἐπαρκεῖς».

Κατόπιν παρακαλεῖ τὴν κυβέρνησιν νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν παραλίαν τὴν ποσότητα τῆς πυρίτιδος ἢ ὅποια ἦτο ἀποθηκευμένη ἐκεῖ, διότι ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ ἐκραγῇ καὶ ἐπιφέρῃ μεγάλας καταστροφάς.

Εἰς φρουρίσιν τῆς πόλεως ὑπῆρχεν ὁ γενναῖος Βενεδέτος Λορεδάν μὲ μόνον 15 Ἰταλοῦς. Κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Προβλεπτοῦ θὰ ἠδύναντο ἐπίσης νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ οἱ τετρακόσιοι ἐγγῶριοι ὀργανωμένοι στρατιωτικῶς ἐθελονταί, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐκπαιδευθῇ ἀπὸ τὸν Λορεδάν, οἱ ὅποιοι εἶνε τελειῶς ἐξησκημένοι εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων καὶ εἰς τὰ γυμνάσια, ὥστε νὰ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἄλλοι τόσοι καλοὶ τακτικοὶ στρατιῶται, δυνάμενοι νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ κάθε πολεμικὴν πρᾶξιν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ μὴ σταλῇ κανεὶς ἀρχηγὸς τῶν ἀνίκανος. Ἐπομένως ὁ μέλλων νὰ διαδεχθῇ τὸν Λορεδάν πρέπει νὰ εἶνε ἐξ ἴσου ἱκανός.

Καὶ ὁ Προβλεπτὴς αὐτὸς ἐπανέρχεται εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐγκαταλείψεως πολλῶν οἰκιῶν εἰς τὸ φρούριον, διότι πλεῖστοι φεύγουν ἐκεῖθεν διὰ νὰ μεταβοῦν καὶ κατοικήσουν εἰς τὴν παραλίαν, πρὸς μεγαλειτέραν εὐκολίαν των. Διὰ τοῦτο συνιστᾷ ὅπως προκηρυχθῇ ὅτι, ἐὰν ἐντὸς ὀρισμένης προθεσμίας δὲν ἀνοικοδομήσουν καὶ ἐπισκευάσουν τὰς κατοικίας αὐτάς, οἱ ἰδιοκτῆται των τότε θὰ παραχωροῦνται εἰς ἄλλους.

Εἰς τὴν παραλιακὴν πόλιν ὑπῆρχον μετὰ καταστημάτων καὶ κατοικιῶν πλέον τῶν δύο χιλιάδων οἰκοδομῶν καὶ πλέον τῶν 7900 ψυχῶν, καθημερινῶς δὲ ὁ πληθυσμὸς αὐξάνει τόσον ἀπὸ ξένους ὅσον καὶ ἀπὸ χωρικοὺς, οἱ ὅποιοι μεταβαίνουν ἐκεῖ ὅπως ἐγκαιασταθοῦν, διὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰς προσωπικὰς ἀγγραφείας αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐπιβάλλονται εἰς τὰ χωρία. Ἡ πόλις λοιπὸν αὕτη εὐρίσκειται εἰς μέγιστον κίνδυνον, διότι ὄχι μόνον εἰς στόλος ἀλλὰ καὶ εἰς μόνον πειρατῆς δύναται εὐκόλως νὰ τὴν καύσῃ, καὶ μάλιστα τώρα.

Ἡ νήσος αὕτη εἶνε ἄριστα καλλιεργημένη, ἰδίως ἀπὸ ἀμπέλους καὶ ὁ μέσον ὅρος τῆς ἐτησίας παραγωγῆς οἴνου ἀνέρχεται εἰς 280 χιλιάδας ζάρας ἢτοι 11 χιλιάδας βαρέλια (ἐκαστον βαρέλι εἶνε 25 ζάραι). Ἐλαιον παράγει 4600 ζάρας καὶ καθημερινῶς τὸ ποσὸν τοῦτο αὐξάνει, σῖτον μόδια 15 χιλιάδας περίπου, πλὴν τῆς κριθῆς, βρώμης καὶ ἄλλων μικροτέρας ποσότητος προϊόντων.

Ἡ φρουρὰ ὁλοκλήρου τῆς νήσου ἀπετελεῖτο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπὸ ἐβδομήκοντα πέντε μόνον στρατιώτας μὲ ἀρκετοὺς ἵππους. Ἀλλ' ὁ μισθὸς τὸν ὅποιον τοὺς παρείχεν ἡ βενετικὴ δημοκρατία ἦτο ἐλάχιστος, περὶ τὰ ἑπτὰ δουκάτα, «μὲ τὸ μνημινὸν δὲ αὐτὸ ποσὸν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συντηρηθοῦν, διὰ τοῦτο καθημερινῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλαττοῦται, ἀπερχομένων ἴσως τῶν καλλιτέρων ἀπὸ τὴν νήσον διὰ τὰ ὑπηρετήσουν ἄλλους κυρίους». Διὰ τοῦτο ὁ Προνοητὴς συμβουλεύει νὰ τοὺς αὐξηθῇ ὁ διδόμενος μισθός. «Οἱ Στρατιῶται αὐτοὶ φρουροῦν ὁκτὼ μῆνας ἐκαστον ἔτος εἰς διάφορα σημεῖα τῆς νήσου, συνοδευόμενοι ἀπὸ πεζοὺς καὶ ἵππους ἐκτάκτους καὶ ἀπὸ τοὺς Ἐθελοντάς, διὰ νὰ μὴ ἐπιφέρουν κορσάροι ζημίας εἰς μέρος τι τῆς νήσου. Καὶ δόξα τῷ Θεῷ δὲν συνέβη καμμία ζημία ποτέ».

Κατόπιν ἔρχεται εἰς τὸ ζήτημα τῶν εἰσοδημάτων τὰ ὅποια ἔχει ἡ Βε-

νετία ἀπὸ τὴν νήσον αὐτήν, χαίρων ὅτι διαρκῶς αὐξάνουν ταῦτα, ὅπως ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸν πίνακα τὸν ὅποιον παραθέτει:

Τὸ ἔτος 1542	εἶχεν εἰσόδημα	δουκάτα	3083
» 1543	»	»	2976
» 1544	»	»	3170
» 1545	»	»	3636

Καὶ παραθέτει κατωτέρω λεπτομερῇ ἐκθεσιν περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου τὸ ὅποιον ἀποδίδει ἐκαστον εἶδος. Τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ δεκάτη τοῦ οἴνου μὲ εἰσόδημα 1365 δουκάτων.

Δὲν ἐπεκτεινόμεθα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς φορολογίας καὶ τῶν εἰσοδημάτων τῆς κυβερνήσεως, διότι ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἐξεμεταλλεύθη τὴν ἐκθεσιν ταύτην ὁ διακεκριμένος ἱστορικὸς τῆς οἰκονομίας τῆς Ἑπτανήσου ἐπὶ Βενετοκρατίας κ. Α. Ἀνδρεάδης εἰς τὸ σχεικὸν κλασικὸν διτομον ἔργον του. Καὶ τελειώνει μὲ τὴν ἐξῆς παρατήρησιν τὴν ἐκθεσίν του:

«Δὲν θέλω νὰ παραλείψω νὰ ἀναφέρω εἰς τὴν Ἐξοχότητά σας ὅτι ἡ ἔξω σημαντικῶς οἱ ξένοι οἱ προσδραμόντες εἰς τὴν πόλιν καὶ τὰ προάστεια τῆς νήσου ταύτης, ἰδίως Κορωνάιοι καὶ Μανιάται, οἱ ὅποιοι ἐγγραφέντες εἰς τὸ τοπικὸν Συμβούλιον, ἐκτοπίζουν τοὺς γηγενεῖς διὰ τοῦ ἀριθμοῦ των, πρᾶγμα τὸ ὅποιον προκαλεῖ τὰς διαμαρτυρίας τῶν παλαιῶν κατοίκων τῶν πιστῶν εἰς τὴν Βενετίαν. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τῆς γενομένης ἐκλογῆς πολλὰκις ἐκλέγονται πρόσωπα ἀνίκανα καὶ ἀκατάλληλα διὰ τὰς ἀνατιθεμένας εἰς αὐτὰ ὑπηρεσίας. Διὰ τοῦτο ἔχω τὴν γνώμην ὅτι θὰ ἦτο πολὺ χρησιμώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον ἂν τὰ ρηθέντα ἀξιώματα διενείμιντο ἀπὸ τὸν Διοικητὴν τῆς νήσου ὅπως γίνεται εἰς τὰ Χανιά, Ἡράκλειον καὶ Ρέθυμνον, τὸ τοιοῦτον δὲ θὰ συνετέλει εἰς ἐξάλειψιν τῶν μισῶν καὶ τῶν σκανδάλων τὰ ὅποια εὐκόλως θὰ ἠδύναντο νὰ δημιουργηθοῦν ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας.

Ὑπηρεσίαι ἐκλεγόμεναι ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Ζακύνθου:

Τρεῖς Σύνδικοι, χωρὶς μισθὸν ἢ κανὲν κέρδος.

Δύο ἀποθηκάριοι (Fontegeri) μὲ μισθὸν εἴκοσι δουκάτων ἐτησίως ἕκαστος καὶ μὲ τὰ κέρδη τῆς ἀποθήκης. Εἰς ζυγιστὴς (Zustizier) μὲ μερικὰ δῶρα.

Τρεῖς ὑπάλληλοι τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου (Corte Minor) μὲ 50 ὑπερπερα ἕκαστος ἀπὸ τὰς καταδικὰς τοῦ δικαστηρίου, δηλαδὴ τρεῖς περίπου δουκάτα ἐτησίως καὶ τὰ τῶν ἀποφάσεων (li carati dell' sentenze). Εἰς ἐπόπτης ἐπὶ τῶν δρόμων, χωρὶς κέρδος ἢ μισθὸν τινα.

«Εἰς τὴν νήσον ταύτην συμβαίνουν συνεχῶς ἄπειροι ζημίαι ἀπὸ Φούστας καὶ Φρεγάτας, ἰδίως ἀπὸ τὴν Δύσιν (Ponentini). Αὗται βλάπτουν ὄχι μόνον διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ τόπου ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς μειώσεως τῶν τελωνειακῶν δασμῶν, διότι τὰ πλοῖα τὰ ὅποια ἐμελλον νὰ φέρουν τὰ διάφορα ἀντικείμενα εἰς τὴν Ζακύνθον διὰ τὴν Πελοπόννησον, πηγαίνουν νὰ ἐκφορτώσουν εἰς τὴν Γλαρέντζαν, τόπον τοῦ Σουλτάνου. Διὰ τοῦτο ταπεινῶς ὑποβάλλω τὴν γνώμην ὅτι θὰ ἦτο ἐπωφελές ὅπως τουλάχιστον μία Γαλέρα μὲν πρὸς φρουρὴν εἰς τὴν νήσον ταύτην, διὰ νὰ ἀποτρέπῃ τὰ τοιαῦτα ἀπεικταῖα, διότι ἀλλέως φοβοῦμαι ὅτι οἱ Τούρκοι θὰ ἐξοπλίσουν πλοῖα διὰ νὰ κάμουν τὸ ἔργον αὐτό, ὅπερ θὰ ἀποβῇ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πλοίων τῆς Βενετίας».

Ὁμολογουμένως ἡ τελευταία αὕτη παράγραφος δὲν εἶνε ἀρκετὰ σαφής. Ἐν γένει δὲ δλόκληρος ἡ Ἐκθεσίς του εἶνε λίαν στρυφνὴ καὶ δεικνύει ἀνθρώπον ἐλάχιστα ἐγγράμματων, διότι εἶνε πλήρης σφαλμάτων.

(Ἀκολουθεῖ)

Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΑΙ Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩΝ ΕΠΙ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 18 πρέπει ὅπως τὰ ἐργαλεῖα, τὰ δοχεῖα καὶ αἱ τοποθεσίαι εἶνε τοιαῦται ὥστε νὰ μὴ μεταδίδουν εἰς τὰ φάρμακα βλαβεράς ἰδιότητος οὔτε νὰ ἀφαιροῦν ἀπὸ αὐτὰ τὴν ἀποτελεσματικότητά των. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ σταθμὰ ταῦτα πρέπει νὰ εἶνε ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀναγνωρισθῇ ἀπὸ τὸ κράτος.

Αἱ ἐπιγραφαὶ ἐπὶ τῶν δοχείων πρέπει νὰ εἶνε καθαρογραμμέναι καὶ χωρὶς συντμήσεις, τὰ δὲ κιβωτίδια εἰς τὰ ὁποῖα θὰ τοποθετοῦνται τὰ φάρμακα δὲν πρέπει νὰ ἔχουν ὑποδιαίρεσεις, πρὸς ἀποτροπὴν πάσης ἀναμίξεως διαφόρων φαρμάκων. Ἡ παράβασις τοῦ ἄρθρου τούτου τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 5 ἕως 25 σελινίων.

Αἱ δηλητηριώδεις οὐσίαι θὰ περιέχωνται εἰς ἰδιαίτερον κατάλογον τῆς φαρμακοποιίας, οἱ δὲ φαρμακοποιοὶ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ φυλάττουν τὰς οὐσίας ταύτας εἰς χωριστὰ ἀσφαλῆ μέρη, τῶν ὁποίων τὰς κλεῖδας θὰ κρατοῦν μόνοι οἱ φαρμακοποιοί. Ἡ κατασκευὴ τῶν δηλητηριωδῶν τούτων οὐσιῶν πρέπει νὰ γίνεται «εἰς χωριστὴν τράπεζαν, πλάστιγγας, ἰγδία, χουλιάρια, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε θέλουν ἀναγκαιοὶ εἰς ἄλλας χρήσεις». Τὰ τοιαῦτα δὲ δηλητήρια ἐπιτρέπεται νὰ κατασκευάζῃ καὶ νὰ πωλῇ μόνος ὁ ἀνεγνωρισμένος φαρμακοποιός. Πᾶσα παράβασις τοῦ ἄρθρου τούτου τιμωρεῖται συμφώνως μὲ τὸν ποινικὸν νόμον.

Ὅλα τὰ φάρμακα τὰ ὁποῖα λόγῳ πολυκαιρίας ἀπώλεσαν τὴν θεραπευτικὴν των ἀξίαν πρέπει νὰ καταστρέφονται συνεπεὶ ἐγγράφου διαταγῆς τῆς ὑγειονομικῆς ἀρχῆς. Ἡ παράβασις τῆς διαταγῆς ταύτης τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 1 ἕως 5 λιρῶν στερλινῶν.

Δύναται νὰ παρέχῃ ὁ φαρμακοποιός φάρμακα ἄνευ συνταγῆς ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶνε ἐξ ἰδίας φύσεως ἀβλαβῆ ἢ ὅσων τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ἐλαφρόν.

Ὅλα τὰ ἄλλα φάρμακα, «τὰ καλούμενα ἡρώϊκά, θεραπευτικά, ὅσον τὰ δραστικά ἐμετικά καὶ καθαρτήρια, αἱ ὑδραργυρικαὶ συνθέσεις, ἐκεῖναι τοῦ στίμμιος (antimoniali) μολύβδου, χαλκοῦ, καὶ αἱ κανστικά, αἱ ὀπιώδεις προπαρασκευαὶ καὶ ἄλλα φάρμακα, λογιζόμενα ἱκανὰ νὰ ἐπιφέρουν τὴν ἐξάμβλωσιν καὶ παρόμοια, δὲν ἡμποροῦν οἱ φαρμακοποιοὶ νὰ τὰ δώσουν εἰς κανένα εἰμὴ ἐπὶ συνταγῇ ἱατροῦ ἢ χειρουργοῦ» ἔχοντος νόμιμον ἄδειαν ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του. Πᾶσα δὲ παράβασις τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 1 ἕως 5 λιρῶν, καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ ποινικῆς καταδιώξεως διὰ τὰ βλαβερά ἀποτελέσματα τῆς παραβάσεως.

Τὰ περιέχοντα δηλητήριον φάρμακα δὲν δύναται ὁ φαρμακοπώλης νὰ τὰ δώσῃ ἄνευ συνταγῆς ἱατροῦ ἢ χειρουργοῦ ἔχοντος ἄδειαν ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος. Τὰς δὲ συνταγὰς ταύτας ὁ φαρμακοπώλης δεόν νὰ φυλάττῃ ἐν πρωτοτύπῳ καὶ νὰ καταγράψῃ ταυτοχρόνως εἰς εἰδικὸν βιβλίον. Ἡ παράβασις τῆς διαταγῆς ταύτης ἐπάγεται πρόστιμον 1 ἕως 5 λιρῶν, ἐπιφυλατομένης τῆς ποινικῆς καταδιώξεως διὰ τὰ ἐπιβλαβῆ ἀποτελέσματα.

Ἐπειδὴ ὁμως ὑπάρχουν τεχνῖται οἵτινες ἐν τῷ μετέρχεσθαι τὴν τέχνην των κáμνουν χρῆσιν δηλητηρίων τινῶν οὐσιῶν, διὰ τοῦτο ὁ φαρμακοπώλης ἡμπορεῖ

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον τεύχος.

νὰ δίδῃ εἰς τοὺς ἰδίους τόσην ποσότητα τοιούτων οὐσιῶν ὅση ἀναγκαιοὶ εἰς αὐτοὺς ἐπὶ συνθήκῃ ὅμως 1) νὰ γνωρίζῃ ὁ φαρμακοπώλης τὸν ἄνθρωπον 2) νὰ σημειοῖ ἰδιοχείρως ὁ ἴδιος ἄνθρωπος εἰς τὸ προμνησθὲν βιβλίον τὸ ληφθὲν ποσὸν καὶ ποιὸν καὶ ὁποῖαν χρῆσιν μέλλει νὰ κάμῃ τῆς οὐσίας αὐτῆς. Ἐὰν τυχὸν ὁ τεχνῖτης εἶνε ἀγράμματος, ἡ σημείωσις αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ ἀπὸ ἄλλον ἄνθρωπον παρακαλεσθέντα παρὰ τοῦ τεχνίτου, καὶ νὰ ὑπογράφεται ὑπὸ δύο μαρτύρων. Πᾶσα δὲ πώλησις δηλητηρίων γενομένη ὑπὸ τοῦ φαρμακοποιοῦ διὰ παραβάσεως τῶν διατεταγμένων ἐν τῷ παρόντι νόμῳ θέλει ὑπόκειται εἰς τὰς ὁρισμένας ἐν τῷ ποινικῷ κώδικι ποινάς.

Εἰς τὸ βιβλίον τὸ κρατούμενον διὰ τὰ δηλητήρια πρέπει νὰ καταγράφονται τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῶν δηλητηρίων τὰ ὁποῖα κατέχει τὸ φαρμακεῖον, καθὼς καὶ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα δίδονται εἴτε μὲ συνταγὴν εἴτε ὡς ἄνω εἴπωμεν. Οἱ παραβάται τιμωροῦνται μὲ 2 ἕως 6 λιρῶν πρόστιμον.

Ὁ φαρμακοποιὸς πρέπει νὰ ἐκτελῇ ἐπακριβῶς τὴν συνταγὴν ὅπως τὴν συνέταξεν ὁ ἱατρός, καὶ οὐδέποτε νὰ ἀντικαθιστᾷ δι' ἄλλων φαρμάκων νομιζομένων ἴσης δραστικότητος. Ἡ παράβασις τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 10 ἕως 30 σελινίων, ἐπιφυλασσομένων τῶν βαρυτέρων ποινῶν, τὰς ὁποίας ὁρίζει ὁ ποινικὸς νόμος, ὅταν ἐκ τῆς παραβάσεως προσγίνῃ βλάβη εἰς τὴν ὑγίαν τινός.

Ὁ φαρμακοπώλης πρέπει νὰ φυλάττῃ ὅλας τὰς συνταγὰς μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἀσθενοῦς ἢ τοῦ φέροντος τὴν συνταγὴν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν τιμὴν τῆς πληρωμῆς. «Ὅσάκις ὁ ἱατρός κρίνῃ ἀναγκαῖον νὰ γράψῃ εἰς τὴν συνταγὴν τὸν τρόπον τῆς παρασκευῆς καὶ τὸν χρόνον τῆς χορηγήσεως τοῦ φαρμάκου, ὁ φαρμακοπώλης χρεωστεῖ νὰ σημειοῖ εἰς τὸ ἐνέλημα (τὸ περιτύλιγμα) τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τὸν ὁριζόμενον ἐν τῇ ἰδίᾳ συνταγῇ». Πᾶσα παράβασις τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 5 ἕως 15 σελινίων.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω οἱ φαρμακοποιοὶ ὀφείλουν νὰ συμμορφοῦνται καὶ μὲ πᾶσαν ὁδηγίαν ἣτις ἤθελεν εἰς τὸ ἐξῆς κοινοποιηθῇ εἰς αὐτοὺς παρὰ τῆς ὑγειονομικῆς ἀρχῆς.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς φαρμακοπώλας νὰ ἀναδέχωνται τὴν θεραπείαν οἰασδήποτε ἀσθενείας, ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς. Ὁ παραβάτης τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 10 ἕως 50 σελινίων καὶ μὲ ποινικὴν καταδίωξιν ἐὰν ἐπέλθουν βλαβερά ἀποτελέσματα.

Πρὸς ἀποτροπὴν πάσης καταχρήσεως ἀπαγορεύεται εἰς οἰονδήποτε, ἐκτὸς τῶν φαρμακοπωλῶν, νὰ πωλῇ λιανικῶς οἰονδήποτε φάρμακον ἁπλοῦν ἢ ἄλλην φαρμακευτικὴν σύνθεσιν. Οἱ παραβάται ὑπόκεινται εἰς ποινὴν 1 ἕως 4 λιρῶν, δημευομένου παντός φαρμάκου τὸ ὁποῖον ἤθελεν εὐρεθῇ παρ' αὐτοῦ.

Εἰς ἐκάστην νῆσον τοῦ κράτους ἡ ὑγειονομικὴ ἀρχή, μαζὺ μὲ τὸν Πρωτοϊατρὸν καὶ ἕνα τουλάχιστον ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων ἱατρῶν, θέλει ἐπισκέπτεται τὰ φαρμακοπωλεῖα τῆς νήσου καὶ ἐξετάζῃ ἂν εἶνε ἐφοδιασμένα μὲ ὅλα τὰ εἶδη τὰ ὁριζόμενα ἀπὸ τὴν φαρμακοποιάν καὶ ἂν χορηγῶνται ταῦτα κατὰ τοὺς κανονισμούς. Ἐπίσης θὰ ἐπισκέπτεται τὰς ἀποθήκας τῶν πωλούντων αὐτοφῶν φάρμακα (droghe) καὶ ἄλλα εἶδη ὑποκείμενα εἰς ἱατρικὴν ἐπιθεώρησιν, ὅσα δὲ εἶδη εἴτε τῶν φαρμακείων εἴτε τῶν ἀποθηκῶν δὲν εἶνε καλῆς ποιότητος θὰ καταστρέφονται ἀμέσως. Ἡ ἐπίσκεψις αὕτη θὰ γίνεται δις τοῦ ἔτους καὶ ὁσάκις ἄλλοτε ἤθελε κρίνῃ εὐλογον ἡ ὑγειονομικὴ ἀρχή, οὐδέποτε ὁμως εἰς ὁρισμένας ἐποχάς. Τὰ πορίσματα δὲ τῶν τοιούτων ἐπιθεωρήσεων αἱ κατὰ τόπους ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ θὰ ἀποστέλλουν εἰς τὸ ἐν Κερκύρᾳ Γενικὸν Ὑγειονομεῖον.

Δ'

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΥΤΗΣ

Εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἀρχὴν ἐκάστης νήσου ἀνατίθεται ἰδιαιτέρως ἢ ἐπαγρύπνις ἐπὶ παντὸς ἀφορῶντος τὴν δημοσίαν ὑγιεινὴν, τῆς ρηθείσης ἀρχῆς ἐχούσης τὴν ἐξουσίαν νὰ ἀπαγορεύῃ πᾶν κώλυμα ἢ ἀταξίαν ἐπιβλαβὴ εἰς τὴν δημοσίαν ὑγίαν ἐν γένει καὶ νὰ λαμβάνῃ πᾶν μέτρον κατάλληλον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγίαν.

Πᾶς οἰκογενειάρχης ὁ ὁποῖος ἤθελε παραλείψῃ νὰ δηλώσῃ ἢ αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ τοῦ προεστῶτος τῆς κοινότητος ἢ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἀρχὴν τῆς νήσου τὴν ἐμφάνισιν μεταδοτικῆς ἀσθενείας εἰς μέλος τῆς οἰκογενείας του τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 1 ἕως 10 λιρῶν καὶ μὲ βαρύτερας ποινὰς προνοουμένας ἀπὸ τὸν ποινικὸν νόμον ἐν ᾗ περιπτώσει ἐκ τῆς παραβιάσεως ταύτης ἤθελον ἐπέλθῃ ἀδικήματα προβλεπόμενα ἀπὸ τὸν ποινικὸν νόμον.

Οὐδείς ἐφημέριος ἐκκλησίας ἢ ἄλλος τις δύναται νὰ ἐνταφίσῃ τοὺς νεκροὺς πρὸ τοῦ παρέλθουν εἴκοσι τέσσαρες ὥραι ἀπὸ τῆς 1 Μαΐου μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου καὶ 36 ὥραι ἀπὸ τῆς 1 Νοεμβρίου μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως ταχείας ἀποσυνθέσεως τοῦ πτώματος, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως παρουσιασθῇ ὑπὸ τῶν ἐνδ' ἀφερομένων πιστοποιήσας τοῦ θεράποντος ἱατροῦ βεβαιοῦντος τὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ πτώματος, ὅτε παρέχεται ὑπὸ τοῦ Ὑγειονομείου ἢ ἀδεία τῆς συντομεύσεως τῆς ταφῆς.

Οἱ λάκκοι τῶν τάφων πρέπει νὰ εἴναι πάντοτε βαθεῖς πέντε πόδας· ἐκτὸς τῶν πόλεων τῆς Λευκάδος καὶ τῶν ἄλλων νήσων ὅπου δὲν ἔχουν ἀκόμη γίνῃ νεκροταφεῖα καὶ ὅπου αἱ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ταφὴν εἰς βάθος πέντε ποδῶν.

Δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν συνετάχθη ὁ παρὼν νόμος ἐξηκολούθει ἡ παναρχαία συνήθεια νὰ θάπτονται οἱ νεκροὶ ἐντὸς τῶν ναῶν ἢ τῶν περιβόλων αὐτῶν, ὅπου ἐνίοτε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σκάψουν μέχρι τοῦ βάθους τοῦ ἀπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Μέχρι λοιπὸν καταργήσεως τοῦ ἀνθυγεινοῦ ἐθίμου τῆς ταφῆς εἰς τὰς ἐκκλησίας ἐπετρέπη ἐξαιρετικῶς ἢ εἰς μικρότερον βάθος ταφὴ τῶν νεκρῶν.

Οἱ νεκροὶ δύναται νὰ μεταφερθοῦν ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοποθετηθοῦν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν 24 ἢ 36 ὥρων, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ταφῆς τὸ πῶμα θέλει παραμείνῃ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καταλλήλου προσώπου.

Οἱ Προεστοὶ τῶν χωρίων δύναται νὰ ἐκδίδουν τὰς περὶ ταφῆς ἀδείας ἅμα παρέλθουν αἱ 24 ἢ 36 ὥραι, εἴνε δὲ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν αὐστηράν τηρησιν τῶν σχετικῶν διατάξεων καθὼς καὶ παντὸς μέτρου ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ νόμου σχετικῶς μὲ τὴν ταφὴν τῶν πτωμάτων.

Ἡ παράβασις τοῦ παρόντος ἀρθρου τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἕως 4 λιρῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ παράβασις ἤθελον ἐπιφέρῃ ἀδικήματα περιπίπτοντα εἰς τὸν ποινικὸν νόμον, τοῦ ὁποίου τότε ἐφαρμόζονται αἱ ποιναί.

Μόνον μετὰ πενταετίαν ἐπιτρέπεται τὸ ἀνοιγμὰ τάφων εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν εἰς τὰ κοιμητήρια, ἐκτὸς ἐκτάκτων περιπτώσεων. Ἡ παράβασις τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 1 ἕως 5 λιρῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΤΠ. Ν. ΑΡΔΑΒΑΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΑΤΟΣ

Π. ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΔΡΕΑΣ Μ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Δύσκολον πολὺ εἶναι νὰ γραφῇ ἡ προσήκουσα νεκρολογία περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ κατὰ τὴν 29ην παρελθόντος Μαΐου ἀποβιώσαντος Ἀνδρέου Μ. Ἀνδρεάδου· τοῦτο κυρίως διὰ τὴν εὐρύτητα καὶ τὸ πολυσχιδὲς τῆς δράσεως τοῦ ἀνδρὸς ὅστις ὑπῆρξεν οἰκονομολόγος, ἱστορικός, στατιστικός, καθηγητὴς ἀπὸ Πανεπιστημιακῆς καθέδρας ἐπὶ 28 ἔτη, Ἀκαδημαϊκός, θεατρικός καὶ φιλολογικὸς κριτικός, διπλωματικός συγγραφεὺς, περιηγητὴς—μελετητὴς εἰς τέσσαρας Ἡπείρους, κομφερανσιέ, δημοσιογράφος, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς πλείστα συνέδρια καὶ ἀποστολάς, καθηγητὴς ἐκτάκτως διδάσκων εἰς ξένα πανεπιστήμια, συνεργάτης πολλῶν ἡμεδαπῶν καὶ ξένων περιοδικῶν, συγγραφεὺς πλείστων ἔργων οἰκονομολογικῶν, ἱστορικῶν, πολιτικῶν, βιογραφικῶν, θεατρικῶν, εἰς διαφόρους γλώσσας κλ. Πρόδηλος ἡ δυσχέρεια παρακολουθήσεως τοιοῦτου πολυσυνθέτου ἔργου ἐπὶ 36 ὅλα ἔτη ἀπὸ τοῦ 1899, ὅτε ἐδημοσίευσεν τὸ πρῶτον βιβλίον του μέχρι τοῦ θανάτου του. Τοιαύτη παρακολούθησις θὰ ἀπῆται πλὴν ἄλλων, καὶ συγκέντρωσιν πολλῶν εἰδικότητων ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ, προσὸν ἀπαντῶμενον μὲν εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος σοφοῦ ἀνδρὸς, ἀλλὰ σπάνιον παρ' ἄλλοις καὶ δὴ παρὰ τῷ συντάκτῃ τοῦ παρόντος βιογραφικοῦ σημειώματος. Τὴν ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων σημαντικὴν δυσχέρειαν πειρῶνται ἀτελῶς ν' ἀναπληρώσωσι τὰ πρὸς τὸν μετασταναῖα συναισθήματα ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τοῦ γράφοντος,

Οὔ Ἀνδρεάδης ἔλκων τὴν καταγωγὴν ἐκ Κρήτης, γεννηθεὶς δ' ἐν Κερκύρᾳ τῇ 30 Νοεμβρίου 1876, ἐπεράτωσεν αὐτόθι τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς τῷ 1892. Τῷ 1895 ἐγένετο πτυχιούχος τῆς ἐν Παρισίοις νομικῆς σχολῆς, ἀριστοῦχος· δὲ διδάκτωρ αὐτῆς τῶν νομικῶν μὲν ἐπιστημῶν τῷ 1899 τῶν δὲ πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν τῷ 1901. Τῷ 1899 ἐδημοσίευσεν γαλλιστὶ ἐπὶ διδακτορία διατριβὴν αὐτοῦ «Περὶ διαφευκτικῶν ἢ παραλλήλων ποινῶν» (Des peines alternatives ou parallèles) ἣτις ἐμφανίζει τὸν νεαρώτατον τότε συγγραφεῖα κάτοχον τῶν κυριωτέρων ἀπόψεων τῆς ἀνακαινιστικῆς ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ κινήσεως κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. Τῷ 1901 ἐδημοσίευσεν ἐτέραν μᾶλλον περὶ σπουδαίαν αὐτοῦ μελέτην «Δοκίμιον περὶ τῆς ἰδρύσεως καὶ ἱστορίας τῆς τραπέζης τῆς Ἀγγλίας 1694—1844» (γαλλιστί) ὅπερ ἀπετέλεσεν τὴν ἀφαιτηρίαν τοῦ τρία ἔτη βραδύτερον δημοσιευθέντος σπουδαίου διτόμου ἔργου του «Ἱστορία τῆς Τραπέζης τῆς Ἀγγλίας» γαλλιστί τὸ πρῶτον, καὶ εἰτα (1908) ἀγγλιστί, ἐκδοθέντος μετὰ προλόγου τοῦ διασήμου καθηγητοῦ Καρόλου Lyon Caen. Ἐν Λονδίνῳ δ' Ἀνδρεάδης παρέμεινε σχεδὸν ἐπὶ τριετίαν, συμπληρῶν τὰς οἰκονομολογικάς αὐτοῦ σπουδὰς καὶ καταγινόμενος εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀπὸ τοῦ 1899 ἀρχαμένης συγγραφῆς περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Τραπέζης τῆς Ἀγγλίας. Τῷ 1902 ἐπανήλθεν εἰς Ἑλλάδα γεινόμενος σχεδὸν ἀμέσως καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ δημοσιολογίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Τῷ 1903 ἐδημοσίευσεν τὸν «Ἐισιτήριον λόγον εἰς τὸ μάθημα τῆς δημοσιολογίας». Τὴν σοβαρότητα μεθ' ἧς ὁ νεαρὸς ὑφηγητὴς εἶχεν ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου του ἀποδεικνύει ἡ κατακλείς τοῦ εἰσιτηρίου λόγου του ἰκαθ'

τομεν ἡμεῖς, πᾶν ὅ,τι ἐδημοσιεύετο ἐν ταῖς ἀνωτέρω γλώσσαις ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων ζητημάτων.

Τὸ 1918 ἐδημοσιεύθη τὸ σπουδαιότερον τῶν ἔργων τοῦ Ἀνδρεάδου «*Ἡ ἱστορία τῆς ἐλληνικῆς δημοσίας οἰκονομίας ἀπὸ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων μέχρι τῆς συστάσεως τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου*». Τοῦ ἔργου τούτου ἐδημοσιεύθη «*τελεία ἀναχώνευσις*» καὶ σημαντικὴ ἐπαύξησις κατὰ τὴν τῷ 1928 δημοσιευθεῖσαν οἶονεϊ δευτέραν ἔκδοσιν αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἐν τῷ μεταξὺ, τοῦ ἔργου τούτου, βραβευθέντος ὑπὸ τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἐταιρίας τῶν ἐλληνικῶν σπουδῶν, ἐδημοσιεύθη μετάφρασις εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ζυρίχῃ Πανεπιστημίου κ. E. Meyer (πρώην ἐταίρου τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς σχολῆς) τῷ δὲ 1933 ἐξεδόθη ἐν Λονδίνῳ εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν ἑτέρα μετάφρασις. Ὑπὸ ἐκτύπωσιν εὐρεται νῦν ἰταλικὴ μετάφρασις.

Περὶ τοῦ ἀνωτέρω συγγράμματος οὐτινος ἐξεδόθη μόνον ὁ πρῶτος τόμος, πραγματευόμενος τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς δημοσίας οἰκονομίας μέχρι τῶν Ἑλληνομακεδονικῶν χρόνων, ἐδημοσιεύθησαν εὐμενέσταται καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κρίσεις.

Τὰς δυσχερείας τοῦ ἀνωτέρω ἔργου ἀντιλαμβάνεται τις ἐὰν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι πρὸς συγγραφὴν αὐτοῦ ἀπητεῖτο νὰ συμπέσωσιν ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ αἱ ιδιότητες οἰκονομολόγου, ἱστορικοῦ, φιλολόγου καὶ ἐπιγραφολόγου.

Μεταξὺ τῶν σπουδαιότερων συγγραφικῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐκλιπόντος σοφοῦ δέον νὰ καταριθμηθῶσι καὶ 4 ἐκτενὴ τεύχη παραδόσεων αὐτοῦ ἐκδοθέντων παρὰ τοῦ ἰδίου (1924—1927) ἅτινα ἔμελλον νὰ συμπληρωθῶσι δι' ἄλλων 4 τευχῶν. Δέον εἰς ταῦτα νὰ προστεθῶσι καὶ 4 τόμοι παραδόσεων ἐκδοθέντων ὑπὸ «*εὐδοκιμωτάτων*» κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ἀνδρεάδου μαθητῶν του, τοῦ κ. X. Λαδᾶ (2 τόμοι 1908—1909) καὶ τοῦ μακαρίτου X. Δαμίρη (ἔτεροι δύο 1912—1914). Αἱ ἐν λόγῳ «*Παραδόσεις*» δὲν εἶναι ἀπλῶς συγγραφαὶ χρήσιμοι μόνον διὰ φοιτητάς, ἀλλ' ἀποτελοῦσι συνάμα ἀριωτάτην ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν πρωτότυπον καὶ συγχρονισμένην. Τοὺς τίτλους τῶν ἐτέρων συγγραφικῶν οἰκονομολογικῶν ἐργασιῶν τοῦ μεταστάντος, παλαιότερων καὶ νεωτέρων, δύναται τις νὰ ἴδῃ εἰς τὰς σελίδας 518—520 τῆς β' ἐκδόσεως τοῦ *Συστήματος*, ἐν αἷς οὖτως δὲν εὐρεται πλήρης κατάλογος τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ἀρτι ἐξεδόθησαν «*Γενικαὶ ἀρχαὶ τῆς φορολογίας*» ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ὑφηγητοῦ κ. Ἀγγελοπούλου.

* *

Ὁ ἀείμνηστος Ἀνδρεάδης διορίσθη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἅμα τῇ ἰδρύσει αὐτῆς, ἀπεχώρησε δὲ μετὰ 28 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου τῷ 1934. Εἶχεν ἐκλεγῆ μέλος ἀντεπιστέλλον τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, τῆς Ἀγγλικῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας, τῆς Ἀκαδημίας τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ ἄλλων σπουδαίων ἀλλοδαπῶν ἰδρυμάτων ὡς καὶ ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ ἐν Λυῶν Πανεπιστημίου. Πλὴν τοῦ παρασήμου τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτήρος, καὶ ἄλλων ἀνωτέρων ἀλλοδαπῶν παρασῆμων, εἶχε τιμηθῆ δι' ἀνωτέρων ταξιαρχῶν τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ Βελγίου, πέρουσι δὲ διὰ τοῦ ταξιαρχοῦ τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς καὶ τοῦ ρουμανικοῦ Μεγαλοσταύρου, ἀπονεμηθέντος αὐτῷ πρωτοβουλία τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ρουμάνου Ὑπουργοῦ κ. Τιτουλέσκου, ὅστις μεγάλως ἐξέτιμα τὸν μεταστάντα, κεκτημένον εὐρύτατον δίκτυον γνωριμιῶν καὶ φιλιῶν μὲ κορυφαίους ἐν Εὐρώπῃ ἄνδρας ἐν τε τῇ ἐπιστήμῃ, τῇ πολιτικῇ καὶ τῇ δημοσιογραφίᾳ. Ἀξίᾳ ἰδιαίτερας σημειώσεως εἶναι ἡ παρὰ τοῦ Ἀν-

δρεάδου διεύθυνσις τοῦ γραφείου τοῦ Τύπου κατὰ τὸν χρόνον τῶν βαλκανικῶν πολέμων, ἡ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀποστολὴ παρ' αὐτοῦ ἀνταποκρίσεων εἰς τὸν «*Χρόνον*» τῶν Παρισίων, ἡ συμβολὴ αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῶν βαλκανικῶν διασκέψεων, ἡ παρ' αὐτοῦ ἀντιπροσωπεΐα τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἑθνῶν.

Τὸ ἔργον τῆς θεατρικῆς κριτικῆς τοῦ Ἀνδρεάδου, λίαν ἐκτεταμένον, πεφωτισμένον καὶ ἀμερόληπτον, περιλαμβάνεται εἰς τὰς θεατρικὰς κριτικὰς, αἱ ἐπὶ τριακονταετίαν ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «*Ἑστία*», ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «*Ἄλκ*».

Τὸ φιλολογικὸν ἔργον τοῦ ἐκλιπόντος εἶναι καὶ αὐτὸ ἄξιον σημειώσεως.

Πλὴν τῆς μετὰ τοῦ Πετροκοκκίνου ἐκδόσεως τῶν Ἀπάντων τοῦ Ἑμμανουὴλ Ροῖδου (θείου τοῦ Ἀνδρεάδου ὅστις ἰδιαίτερος ἡγάπα καὶ ἐθαύμαζεν αὐτόν) ἐδημοσιεύθησαν παρὰ τοῦ ἡμετέρου συγγραφῆς πολλαὶ φιλογολοικαὶ μελέται εἰς περιοδικὰ καὶ ἰδιαίτερα τεύχη ἐξ ὧν ἀναφέρονται μόνον τὰς περὶ Ἑμμανουὴλ Ροῖδου, Δημητρίου Βικέλα, Λαυρεντίου Μαβίλη, Ἰακώβου Πολυλά καὶ τοῦ Λαμαρτίνου. Ἡ περὶ τοῦ Ἀγγλου πρώην ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ Σνούντεν βιογραφία τοῦ Ἀνδρεάδου, ἐδημοσιεύθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν γαλλιστὶ ἐν Παρισίοις.

Ὡς δημοσιογράφος ὁ μεταστὰς κατέγινεν ἰδίως εἰς οἰκονομικά, πολιτειολογικά, ἐθνικά, κοινωνικά καὶ καλλιτεχνικά ζητήματα, συνεργασθεὶς δωρεάν, εἰς τὰς πλείστας τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν ἐκδοθεισῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν ἀπὸ τῆς «*Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως*» τῶν «*Παναθηναίων*» καὶ τῆς «*Κερκυραϊκῆς Ἀνθολογίας*» μέχρι τῆς «*Νέας Ἑστίας*» καὶ τῆς «*Ἰονίου Ἀνθολογίας*», καὶ ἀπὸ τῆς «*Ἀκροπόλεως*» τοῦ Γαβρηλίδου καὶ τοῦ «*Νέου Ἀστεως*» τοῦ Κακλαμάνου μέχρι τοῦ «*Ἐλευθέρου Βήματος*», τῆς «*Καθημερινῆς*», τοῦ «*Ἑθνους*» καὶ τῆς «*Βραδυνῆς*».

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ ἐδημοσιεύθησαν αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ μελέται (φύλλα τῆς 10, 11 καὶ τῆς 29 Μαΐου ἐ.ἔ., ἡμέρας τοῦ θανάτου του).

Μέγας εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκφωνηθεισῶν διαλέξεων παρὰ τοῦ Ἀνδρεάδου ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Μεταξὺ τῶν τελευταίων ἐν Ἀθήναις καταλέγονται καὶ αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν ἐν Ἰταλίᾳ διαμονὴν τοῦ Ροῖδου, ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ ἰταλικῷ Ἰνστιτούτῳ Ἀθηνῶν καὶ ἡ περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Σόφίᾳ πρὸ ἔτους συνελθόντος συνεδρίου βυζαντινῶν σπουδῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ παρέστη ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἐλληνικῆς ἀποστολῆς. Ἡ ἐξαιρετικὴ εὐφυΐα τοῦ ἡμετέρου σοφοῦ καὶ αἱ εὐρύταται ἐγκυκλοπαιδικαὶ αὐτοῦ γνώσεις προσέδιδον ἴδιον θέλητρον εἰς τὰς διαλέξεις αὐτοῦ.

Παρὰ τὰς ἀνωτέρω πολλαπλὰς αὐτοῦ ἀσχολίας κατώρθου ὁ μεταστὰς νὰ εἶναι κοσμικώτατος καὶ νὰ ἐπιχειρῇ συχνὰ καὶ ἐνίοτε λίαν μακρὰ ταξείδια εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν. Μεταξὺ τούτων ἀναφέρονται τὰ εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὸν Καναδὴν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν. Τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ τῶν μακρυνῶν αὐτῶν ταξιδίων ἐξέθετε συνήθως εἰς διαλέξεις καὶ ἀρθρα ἢ καὶ εἰς ἰδιαίτερα τεύχη.

* *

Καὶ ἦδη ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς δράσεως τοῦ μεταστάντος κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας καὶ ἡμέρας τῆς ζωῆς του, ὡς καὶ περὶ τοῦ θανάτου του. Ἐνα περίπου μῆνα πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ εἶχεν ἀντιπροσωπεύσει τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὸ κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον συγκροτηθὲν ἐν Φλωρεντίᾳ διεθνὲς παπυρολογικὸν συνέδριον. Ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ

παραστάντων αντιπροσώπων 15 κρατῶν ἐδόθη ὁ λόγος κατὰ τὴν κατάρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου μόνον εἰς τοὺς αντιπροσώπους τῆς Ἀγγλίας, Γερμανίας, Γαλλίας καὶ Ἑλλάδος — ἦτοι τὸν Ἀνδρεάδην, — ὅστις μεγάλως καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἐξετιμᾶτο. Ἐκ Φλωρεντίας ὁ μεταστὰς μετέβη εἰς Πίζαν ὅπως δώσῃ διάλεξιν, ἐν τῇ αὐτῇ ἀρχαίᾳ Πανεπιστημίῳ, περὶ τῶν σχέσεων τῆς Πίζης μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἄξιοι ἀναγραφῆς εἶναι οἱ λόγοι δι' ὧν ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πίζης κ. E. Breccia παρουσίασεν εἰς τὸ ἀκροατήριον τὸν Ἕλληνα σοφόν. «Νὰ παρουσιάσῃ τις τὸν Ἀνδρέαν Ἀνδρεάδην εἰς πορφομένον ἀκροατήριον εἶναι τι περιττόν. Ὁ διαπρεπὴς οἰκονομολόγος καὶ ἱστορικός παρουσιάζεται μόνος του μὲ τὸν φοβερόν κατ'ἀλογον τῶν δημοσιεύσεών του ἐξ ὧν τινὲς ἐγράφησαν ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς κυριωτέρας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ ἐκ τῶν ὁποίων μόνῃ ἡ ἱστορία τῶν οἰκονομικῶν τῆς ἀρχαίας καὶ μεσαιωνικῆς Ἑλλάδος θὰ ἤρκει ὅπως ἐδραϊώσῃ τὴν φήμην σοφοῦ. Κατὰ συνέπειαν δὲν παρουσιάζω αὐτὸν ἀλλὰ τὸν εὐχαριστῶ διότι ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσω περὶ αὐτοῦ θὰ προσεπάθουν νὰ θέσω εἰς φῶς τὰς χαρακτηριστικὰς ἀπόψεις τῆς ἀτομικότητος αὐτοῦ. Πλουσία αὕτη ἐν μαθήσει, ἀποτελεῖ τὴν φωτεινότεραν ἀπόδειξιν τοῦ ψεύδους τῆς προλήψεως καθ' ἣν οἱ σοφοί, καὶ ἰδιαιτέρως οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαιότητος, εἶναι σχολαστικοί, περιοριζόμενοι εἰς τὸν κύκλον τῆς ειδικότητός των. Οἰκονομολόγος καὶ ἱστορικός διαπρεπὴς ὁ Ἀνδρέας Ἀνδρεάδης εἶναι καὶ φαντακὸς ἐρασιτέχνης τέχνης καὶ μουσικῆς πρὸς δὲ καὶ ἔμπειρος κριτικὸς τῆς συγχρόνου φιλολογίας».

Μετὰ τὴν ἐξ Ἰταλίας ἐπάνοδόν του ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου ἀνέθεσεν αὐτῷ ὀλίγας πρὸ τοῦ θανάτου του ἡμέρας, ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν κατὰ τὰς προσεχῶς τελεσθησάσας ἐορτὰς πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς τρακασιοστῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ὁ Ἀνδρεάδης ἀπεδέχθη ἀσμένως τὴν ἐντολὴν συνάμα δὲ συνέλαβε τὸ σχέδιον, μετὰ τοὺς Παρισίους καὶ τὰς Βρυξέλλας, νὰ ἐπιχειρήσῃ ταξίδιον εἰς Βραζιλίαν. Ὁ κ. A. Magnocavallo, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη διέτελεσε γυμνασιάρχης ἰταλικῶν γυμνασίων ἐν Βραζιλίᾳ, μοί ἔλεγεν ὅτι δύο ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του μετέβη ὁ Ἀνδρεάδης παρ' αὐτῷ ὅπως τῇ ζήτησιν διαφόρους πληροφορίας διὰ τὸ ἐν λόγῳ ταξίδιον ὡς καὶ συσταστικὰς ἐπιστολάς. Αἱ ἐπιστολαὶ ἡτοιμάσθησαν καὶ ἐπρόκειτο νὰ σταλῶσι καθ' ἣν ἡμέραν ἡγγέλθη ὁ θάνατός του.

Ὁ μακαρίτης ἐσκόπευεν ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ μακρινὸν αὐτὸ ταξίδιον τὴν 4ην Ἰουνίου, ἡμέραν καθ' ἣν ἀνεγνώσθη πρὸς τὴν Σύγκλητον παρὰ τοῦ κ. Πρυτάνεως ἡ ἐκθεσις τοῦ Ἀνδρεάδου διὰ τὸ συνέδριον τῆς Φλωρεντίας. Ἀλλ' ἄλλως ἔδοξε τῇ μοίρᾳ. Ὁ ἐκλιπὼν σοφὸς τὴν ἐσπέραν τῆς 28ης κατεκλίθη φαινομενικῶς ὑγιὴς ἀλλὰ μετὰ τὸ μεσονύκτιον κατελήφθη ὑπὸ καρδιακῆς κρίσεως. Ἡσθάνθη τὴν ἀνάγκην ἱατρικῆς περιθάλψεως, ἀλλὰ δὲν ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν ἐν Ἀθήναις διαμένουσαν προσφιλὴ εἰς αὐτὸν ἀδελφὴν, μὴ θέλων νὰ τὴν ἀνησυχῇ, αἰσθανθεὶς δὲ καὶ ἀνακούφισιν ἐκ γενομένης καρδιοτονωτικῆς ἐνέσεως. Ἀλλ' ὅτε τὴν 9ην πρωΐνῃν οἱ θαλαμηπόλοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κοιτῶνα του εἶρον αὐτὸν νεκρόν.

Τὰ τοῦ πένθους ἐπὶ τῇ θανάτῳ τὰ ἐκδοθέντα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ παρ' ἐπισήμων καὶ ἀνεπισήμων ἰδρυμάτων ψηφίσματα, ὡς καὶ τὰ τῆς κηδείας τοῦ μακαρίτου, λεπτομερῶς ἀνεγράφησαν εἰς τὰ ἡμερησία τῆς πρωτευούσης φύλλα. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπεθύμουν νὰ περάνω τὸ ἀτελὲς τοῦτο βιογραφικὸν σημεῖωμα χωρὶς νὰ περιλάβω ὡς κατακλείδα αὐτοῦ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν

τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας κ. Sydney Waterlow πρὸς τὴν διευθύντριαν τοῦ Messenger d' Athènes εἰς τὸ φύλλον τῆς 31 Μαΐου. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔχει ὡς ἀκολούθως: «Δεσποινίς, ἐπιτρέψατέ μου νὰ προσθέσω λέξεις τινὰς εἰς τὰ πρὸς τιμὴν τῆς μνήμης τοῦ διακεκριμένου συνεργάτου σας μακαρίτου καθηγητοῦ Ἀνδρεάδου δημοσιευθέντα εἰς τὰς στήλας τῆς ἐφημερίδος σας. Κλαίω τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ οὐ μόνον ὡς προσωπικὸς φίλος ἀλλὰ καὶ διότι δὲν γνωρίζω ἄλλον σύγχρονον ἄνδρα τῶν γραμμάτων, τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον συνετέλεσεν ὅσον τὸ ἰδικόν του εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φιλίας μετὰ τῶν δύο χωρῶν μας ἐν τῷ πεδίῳ τῶν πνευματικῶν σχέσεων. Ὡς ἐρμηνεύς ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατριδί τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων τῆς Δύσεως, ὑπῆρξεν ἀνώτερος πάντων, ἡ δὲ ἀπαράμιλλος καὶ πολυειδὴς αὐτοῦ μόρφωσις ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν νὰ ἐκδέτῃ εἰς τὴν Δύσιν κατὰ θαυμάσιον τρόπον τὰς ὀλιγώτερον γνωστὰς ἀπόψεις τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος ἰδίᾳ δὲ τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς ἱστορίας. Ἐνῶ δὲ θὰ εἶναι δύσκολον νὰ ἀναπλῶσῃ τις ἐν Ἑλλάδι τὴν θέσιν αὐτοῦ ὡς στύλον τοῦ ἀγγλοελληνικοῦ συνδέσμου, ἡ μνήμη αὐτοῦ θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μακρόν καὶ ἡ λύπη θὰ εἶναι βαθεῖα παρὰ τοῖς πολυαριθμοῖς φίλοις, οὓς ἠρίθμει εἰς τὰ ἀκαδημαϊκὰ καὶ ἄλλα κέντρα τῆς Ἀγγλίας. Τὸ βιβλίον αὐτοῦ περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἔργον πρωτοπόρου καὶ θὰ παραμένει ὡς ἔργον κλασικόν».

Ἀλλ' οὐχὶ μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἄλλαχού ὁ Ἀνδρεάδης, διὰ τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτοῦ προσωπικότητος, εἶμα καὶ ἐξύψου τὴν Ἑλλάδα. Ἐν τῇ ἀναπολήσει τοῦ πολυκλαίστου φίλου ἔρχονται εἰς τὴν μνήμην μου οἱ ἐξῆς λόγοι τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ ἐν ἐπιμνημοσύνῳ λόγῳ τοῦ Οὐγου Φωσκόλου—κατὰ τὰς ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ ὁποίου ἑλληνοἰταλικὰς ἐορτὰς ὁ Ἀνδρεάδης εἶχεν τῷ 1927 ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. «Βραχὺ τὸ ταξίδιον, ἐπίμοχος ἡ ὁδός, ἀβέβαιοι τὸ τέρμα τῆς ζωῆς». Ἀλλ' ἐὰν ἡ ζωὴ τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρέου Ἀνδρεάδου ὑπῆρξε σχετικῶς βραχεία, τὸ τέρμα αὐτῆς ἀπροσδόκητον καὶ ἡ ἐργατικότης ἐπίμοχος, τὸ καταληφθὲν παρ' αὐτοῦ ἔργον καταπληκτικόν εἰς ὅκον καὶ ἐκλεκτότατον εἰς ποιόν, ἐξασφαλίζει αὐτῷ εὐκλειαν ἀγήρω καὶ ἀποτελεῖ παράδειγμα ἀληθῶς ἀξιόμιμητον εἰς τοὺς νεωτέρους.

Π. ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

A ZACYNTHÉ

Je n'aborderai plus à tes rives sacrées
Où mon corps, tout enfant, autrefois reposa
O ma Zacynthe qui te mire dans les eaux
De cette grecque mer d'où, vierge, un jour est née
Vénus, en fécondant en même temps ces îles
De son premier sourire; aussi ont-ils vanté
Tes nuages si purs ainsi que tes charmes
Les vers illustres de celui qui a chanté
L'eau fatale et l'exil chez des peuples divers
Par quoi, beau de renom et d'adverse fortune,
Ulysse a embrassé son Ithaque rocheuse.
De ton fils tu n'auras que son chant seulement,
O terre maternelle; hélas! le sort cruel
Lui assigne un tombeau qui n'aura point de pleurs.

UGS FOSCOLO

TRAD. M. OTTAVI

Lyon». Στις 21 Μαρτ. «Un philhellène anglais inconnu»—ὄλα τοῦ κ. Καίροφύλα. Στις 16,17 Μαΐου «Les études grecques à Pise» τοῦ ἀλησμόνητου ἀκαδημ. Ἀνδρεάδη. Γιά τὸν ἀπροσδόκητο χαμὸ τοῦ ἐπιφανοῦς συγγραφέως βλέπε τὰ φύλλα 30,31 Μαΐου : «La science en deuil». Στις 5 Ἰουνίου «A. Andréadès, missionnaire de l' Hellenisme» τοῦ κ. Σπ. Παπαῆ. Στις 15 Μαρτ.—18 Ἀπριλ. σειρά ἀρθρῶν τοῦ κ. Καίροφύλα «Comment on a appris dans les îles ioniennes la chute de Napoleon». Στις 7 Μαρτ. (τοῦ ἴδιου) «La botège de Coumouto a Zante». Στις 8 καὶ 9 Ἰουνίου «L' école de Parthenon, pendant l' insurrection grecque. Ecoliers combattant sur les remparts de l' Acropole» τοῦ κ. Στύρου Μινώτου (Ἀπὸ τὰ Ἀρχεῖα Ρώμα).

— Στὸ «**Νεολόγο**» (Πατρῶν), 1-5 Μαρτίου, «Μία πο. ὕμνος ἱστορικὴ μονογραφία τοῦ κ. Δημ. Μάργαρη. Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑλληνικῶν περιοδικῶν. Ἡ Χρυσῆ ἡ πνευματικὴ καὶ κοσμικὴ Ἀθήνα κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ Γεωργίου» τοῦ κ. Σπύρου Μινώτου. Τοῦ ἴδιου στίς 21 Ἀπριλίου «Ἐγγραφα ἱστορικὰ ἐπὶ τῆς π. ὥσεως τοῦ Μεσολογγίου ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖον Ρώμα. Ἡ τύχη τῶν αἰχμαλώτων». Στὸ ἴδιο φύλλο «Τὸ ἔπος τοῦ Μεσολογγίου καὶ ἡ ἐφημερίς τῶν πολιορκουμένων» τοῦ κ. Δημ. Γατόπουλου. Στις 21 καὶ 22 Μαΐου «Τὸ κόμμα τῶν Μεταρρυθμιστῶν» τοῦ κ. Σπ. Μινώτου. Στις 7 Ἰουνίου ἀναδημοσιεύεται τὸ ἀρθρο τῆς Κας Μινώτου γιὰ τὸ Μεσολόγγι, ποὺ δημοσιεύθηκε στίς Ἀμερικανικὰς ἐφημερίδας. Στις 31 Μαΐου «Ὁ Ἀνδρεάδης ὡς καθηγητὴς».

— Στὰ «**Κυπριακὰ Γράμματα**» (15 Μαρτίου) βιβλιοκρισία τοῦ Ἀνδρέα Κάλβου τοῦ Τωμαδάκη, καὶ τοῦ «Σολωμοῦ» τοῦ C. Brighenti. Στὸ τεῦχος 1 Μαρτ. βιβλιοκρισία γιὰ τὴ μελέτη τοῦ ἴδιου γιὰ τὸν Μαβίλλη. Στὸ τεῦχος Μαΐου βιβλιοκρισία γιὰ τὸ «Λεοπάρντι» τῆς Κας Μινώτου καὶ ὠραία μελέτη γιὰ τοὺς Ἰχθυεὺς τοῦ Σοφοκλέους ἀπὸ τὸν κ. Συκουτρί.

— Στὰ «**Ἑλληνικὰ Φύλλα**» (Μάρτιο) δημοσιεύεται ἡ Ζακυνθινὴ τραγωδία τοῦ Γρ. Ξενοπούλου «Πεπρωμένα». «Ἡ βιβλικὴ Ἑταιρία τῆς Κερκύρας καὶ ἡ μετάφρασις τοῦ Εὐαγγελίου» τοῦ κ. Καίροφύλα.

— Στὸ «**Libre**» (Μάρτιος) ἀνέκδοτη ἐπιστολὴ τοῦ Ψυχάρη στὸν Emile Missir. Στις βιβλιοκρισίαις ὁ κ. Ρουσσὲλ κρίνει μεταξὺ τῶν ἄλλων τὴ «Γέννηση τῆς ὁμοιοκαταληξίας στὴν Ποίηση» τοῦ κ. Λαμπέλ καὶ τὸν «Τζιάκομο Λεοπάρντι» τῆς Κας Μινώτου.

— Στὴν «**Κέρκυρα**» (Κερκύρας), 11 Μαΐου, ἡ πολὺ ὠραία διάλεξη τοῦ κ. Θεοδ. Μακρή : «Ἡ ἐποποιία τῶν Ἑλευθέρων Πολιορκουμένων καὶ ὁ Διον. Σολωμός». Στις 13 Ἀπριλ. «Ἡ Παναθηναϊκὴ τοῦ Μουσείου Κερκύρας». «Ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖο τοῦ Καποδιστρίου. Οἱ τελευταῖοι χαιρετισμοὶ τοῦ Ρήγα».

— Στὸν «**Ἀνεξάρτητο**» 26 Μαΐου καὶ 9 Ἰουνίου : «Πῶς ζούσε ὁ Ἑπτανησιακὸς λαὸς ἐπὶ Ἀγγλοκρατίας» τῆς Κας Μαρ. Μινώτου. Τῆς ἰδίας (28 Ἀπρ.) «Τὸ Πάσχα ποὺ δὲν ἄνθισεν ἡ ἀγάπη». — ἱστορικὸν διήγημα τῆς Ζακύνθου ἐπὶ Ἑνετοκρατίας. Στις 7 Φεβρ., τῆς ἰδίας «Ὁ Βασιλικός, ἡ φεουδαρχικὴ φαυλοκρατία στὴν Ἑπτανήσο ἐπὶ Ἑνετοκρατίας».

— Στὴν «**Ἑβδομάδα**» Νησιώτικοι θρύλοι (5 Φεβρ.) : «Ἡ γρουσουζιά τοῦ Φλεβάρη», στίς 6 Μαρτίου. «Ὁ Μάρτης μὲ τὴν καλὴ καρδιά», στίς 20 Μαρτίου «Ἡ ἀμαρτία τῆς Ροδόσταμης», στίς 3 Ἀπριλίου «Ἡ βροχὴ τ' Ἀπρίλη» τῆς Κας Μαρ. Μινώτου. Στὸ τεῦχος τῆς Πρωτομαγιάς «Μᾶνς ὁ γιὸς τοῦ Ἥλιου», στίς 5 Ἰουνίου «Θεριστὴς ὁ μήνας τῆς εὐτυχίας» τῆς Κας Μαρ. Μινώτου. Στις 17 Ἀπριλίου «Ἡ μεγάλη ἐβδομάς στὴ Ζάκυνθο καὶ Κέρκυραν».

Ἡ «**Ίόνιος Ἀθολογία**» παρακαλεῖ τοὺς συνεργάτας της καὶ φίλους νὰ τὴν βοηθήσουν στὴ σύνταξη τοῦ βιβλιογραφικοῦ δελτίου, στέλνοντες ἢ ἀποστέλλοντας τὰ ἐνδιαφέροντα βιβλία ἢ ἀρθρα ποὺ δημοσιεύονται στὸν Ἑλληνικὸν καὶ ξένον τύπον, σχετικῶς μὲ τὴν Ἑπτανήσο, ἢ ἐπανορθώνοντας τὰς ἀσυνεπείας αὐτῆς.

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Η ΠΡΩΤΗ

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΥΡΟΣ

Ἐργαζομένη ἀπὸ τοῦ 1720 μὲ Κεφάλαια ἰδικὰ της

ΛΙΡΑΣ 18.000.000

Πράκτωρ ἐν Ζακύνθῳ Δ. Β. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΟ 1841

Κεφάλαια Μετοχικὰ καὶ Ἀπεθεματικὰ Δραχ. 1.250.000.000
Καταθέσεις (τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου 1935) , 9.850.000.000

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθήναις
ὑποκαταστήματα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα
ὑποκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα ἐν Αἰγύπτῳ :
Κάιρον, Ἀλεξάνδρεια, Ζαγαζίκ.
Ἀνταποκρίται : εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως
τραπεζιτικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν
ὕπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντος ὅρους. Δέχεται καταθέσεις
(εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ταμειωτηρίου) εἰς
δραχμὰς καὶ ξένα νομίσματα μὲ εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

HELLENIC BANK TRUST CO. NEW-YORK

51, MADEN LANE

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος
συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Ν. Ὑόρκης
πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων.

Κεφάλ. ὅλοσχερῶς καταβεβλημένα 1.500.000.δολ.

ΚΥΡΙΕΣ εάν θέλετε να έχετε γρή-
γορα κάτασπρα και γυαλιστερά δόν-
τια ακολουθήσατε τη συμβουλή μου.

Μεταχειρίζεσθε αυτή την ειδική όδον-
τόκρεμα ή οποία αφαιρεί τις
κίτρινες κηλίδες.

Σείς που φοβείσθε να γελάσετε,
μάθετε ότι τα θαμπά και κιτρι-
νισμένα δόντια μετασχηματίζονται ά-
μέσως σε κάτασπρα και γυαλιστε-
ρά, αληθινά μαργαριτάρια, χάρις
εις την ΚΟΛΥΝΟΣ.

Τ' αποτελέσματα είναι απροσδό-
κητα. Ένα μόνο βούρτσισμα με
ΚΟΛΥΝΟΣ επί ξηράς ψήκτρας
θα σας πείση περί της σπουδαιότη-
τος της αντισηπτικής αυτής κρέ-
μας. Η ΚΟΛΥΝΟΣ χρησιμοποιεί
ουστατικά πρώτης ποιότητος μη

λαμβάνουσα υπ' όψιν την τιμήν
αυτών.

Με μια καταπληκτική ταχύτητα
τα δόντια σας θα πάρουν μια και-
νούργια λάμψη και λευκότητα που
δεν είχαν ποτέ, τα δε ούλα σας θα
έξυγειανθούν. Βεβαιώσατε σεις ή ιδι-
ες το καταπληκτικόν αποτέλεσμα
της ΚΟΛΥΝΟΣ.

Από σήμερα χρησιμοποιήσατε την
όδοντοκρέμα

ΚΟΛΥΝΟΣ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ: ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ, ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 3 - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: Α. Γ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 42 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 28-407